

Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

Skonsolidowany raport kwartalny
za III kwartał 2020 roku

Spis treści

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego SA

Wybrane dane finansowe ze sprawozdania finansowego	1
Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat	2
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	3
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	4
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	5
Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
Informacje uzupełniające	8
1. Informacje o Banku i Grupie Kapitałowej	8
2. Istotne zdarzenia w III kwartale 2020 roku	10
3. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	16
4. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej	16
5. Istotne zasady rachunkowości oraz kluczowe szacunki	18
6. Porównywalność danych finansowych	19
7. Noty uzupełniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	22
7.1 Wynik z tytułu odsetek	22
7.2 Wynik z tytułu prowizji	23
7.3 Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	23
7.4 Wynik na sprzedaży papierów wartościowych i przychody z tytułu dywidend	24
7.5 Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	24
7.6 Koszty działania	24
7.7 Odpisy z tytułu strat oczekiwanych	25
7.8 Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	25
7.9 Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	25
7.10 Inwestycyjne papiery wartościowe	26
7.11 Kredyty i inne należności udzielone klientom	26
7.12 Dłużne papiery wartościowe	29
7.13 Rzeczowe aktywa trwałe	29
7.14 Zobowiązania wobec innych banków	30
7.15 Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	30
7.16 Zobowiązania wobec klientów	30

7.17 Rezerwy	31
7.18 Inne zobowiązania	31
7.19 Wartość godziwa	32
7.20 Łączny współczynnik kapitałowy	36
8. Wskazanie czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach	36
9. Pozycje pozabilansowe	38
10. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	38
11. Wyplacone dywidendy	38
12. Rozliczenia z tytułu spraw spornych	38
13. Sezonowość lub cykliczność działalności	43
14. Transakcje z jednostkami powiązanymi	43
15. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	45
16. Inne informacje	47

Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego SA

Śródroczny skrócony jednostkowy rachunek zysków i strat	51
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów	52
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej	53
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	54
Śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych	56
Informacje uzupełniające do śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego	57

1. Wprowadzenie	57
2. Istotne zasady rachunkowości oraz kluczowe szacunki	58
3. Porównywalność danych finansowych	58
4. Noty uzupełniające do śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego	60
5. Istotne zdarzenia w III kwartale 2020 roku	63
6. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego	63
7. Sezonowość lub cykliczność działalności	63
8. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	63
9. Wyplacone dywidendy	63
10. Przejęcia	63
11. Pozycje pozabilansowe	64
12. Transakcje z jednostkami powiązanymi	64

WYBRANE DANE FINANSOWE ZE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Wybrane dane finansowe

	III kwartał 2020 okres od 01.07.2020 do 30.09.2020	3 kwartały 2020 narastająco okres od 01.01.2020 do 30.09.2020	III kwartał 2019 okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019
Wynik z tytułu odsetek	1 136,3	3 387,6	1 127,8	3 201,2
Wynik z tytułu prowizji	393,6	1 096,7	332,6	1 004,1
Wynik na działalności podstawowej	1 548,4	4 614,8	1 469,3	4 307,0
Wynik brutto	618,1	1 435,2	576,0	1 639,8
Zysk netto przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	440,2	1 023,7	414,8	1 208,4
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	3,38	7,87	3,19	9,29

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Kredyty i inne należności udzielone klientom netto	122 601,8	120 831,5	118 288,1	115 728,9
Zobowiązania wobec klientów	154 399,8	150 979,3	130 473,5	125 786,3
Aktywa razem	184 859,5	180 639,3	158 610,7	156 013,8
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	18 595,8	18 235,5	15 223,3	15 262,7
Kapitał akcyjny	130,1	130,1	130,1	130,1

Podstawowe wskaźniki

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
C/I - wskaźnik udziału kosztów (%)	45,1	46,2	43,1	44,3
ROA - wskaźnik zwrotu na aktywach (%)	0,9	0,9	1,1	1,1
ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału (%)	8,7	9,0	11,6	12,1
NIM - marża odsetkowa netto (%)	2,71	2,83	2,95	2,96
L/D - współczynnik kredyty do depozytów (%)	79,4	80,0	90,7	92,0
Łączny współczynnik kapitałowy (%)	18,64	18,31	16,87	15,46

Objaśnienia:

C/I - wskaźnik udziału kosztów – relacja kosztów ogółem do dochodów z działalności operacyjnej w układzie rodzajowym.

ROA - wskaźnik zwrotu na aktywach – stosunek zysku netto przypadającego akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A. z 4 kolejnych kwartałów do średniego stanu aktywów z 5 kolejnych kwartałów.

ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału – stosunek zysku netto przypadającego akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A. z 4 kolejnych kwartałów do średniego stanu kapitałów własnych z 5 kolejnych kwartałów.

NIM – stosunek sumy wyniku odsetkowego netto z 4 kolejnych kwartałów do średnich aktywów odsetkowych z 5 kolejnych kwartałów.

L/D - współczynnik kredyty do depozytów – relacja kredytów i innych należności udzielonych klientom netto do zobowiązań wobec klientów.

Łączny współczynnik kapitałowy – relacja między funduszami własnymi a aktywami i zobowiązaniami pozabilansowymi z uwzględnieniem wag ryzyka.

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat

		III kwartał 2020	3 kwartały 2020	III kwartał 2019	3 kwartały 2019
	nr noty	okres od 01.07.2020 do 30.09.2020	okres narastająco od 01.01.2020 do 30.09.2020	okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	okres narastająco od 01.01.2019 do 30.09.2019
Przychody odsetkowe, w tym:		1 277,3	3 967,9	1 367,5	3 944,7
obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej		1 276,6	3 965,7	1 366,5	3 941,5
pozostałe przychody odsetkowe		0,7	2,2	1,0	3,2
Koszty odsetkowe		141,0	580,3	239,7	743,5
Wynik z tytułu odsetek	7.1	1 136,3	3 387,6	1 127,8	3 201,2
Przychody z tytułu prowizji		505,6	1 414,5	432,8	1 276,2
Koszty prowizji		112,0	317,8	100,2	272,1
Wynik z tytułu prowizji	7.2	393,6	1 096,7	332,6	1 004,1
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	7.3	24,4	82,6	26,6	83,1
Wynik na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	7.4	0,0	7,3	0,0	0,0
Wynik na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz przychody z tytułu dywidend	7.4	5,4	26,0	3,6	35,8
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	7.5	-14,1	14,5	-6,7	-8,8
Wynik na pozostałej działalności podstawowej		2,8	0,1	-14,6	-8,4
Wynik na działalności podstawowej		1 548,4	4 614,8	1 469,3	4 307,0
Koszty działania	7.6	666,7	2 083,2	604,4	1 906,6
Odpisy z tytułu strat oczekiwanych	7.7	145,3	749,4	180,2	441,1
w tym wynik z tytułu sprzedaży wierzytelności		0,0	4,1	0,0	9,8
Podatek od niektórych instytucji finansowych		122,0	359,1	111,5	322,1
Udział w zyskach netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności		3,7	12,1	2,8	2,6
Zysk brutto		618,1	1 435,2	576,0	1 639,8
Podatek dochodowy		177,9	411,5	161,2	431,4
Zysk netto przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.		440,2	1 023,7	414,8	1 208,4
Zysk netto przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.		440,2	1 023,7	414,8	1 208,4
Średnia ważona liczba akcji zwykłych		130 100 000	130 100 000	130 100 000	130 100 000
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)		3,38	7,87	3,19	9,29

W okresie 3 kwartałów 2020 i 2019 roku w Grupie nie wystąpiło zaniechanie istotnej działalności.
Wartość rozwodnionego zysku na jedną akcję pokrywa się z wartością zysku na jedną akcję zwykłą.

Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	III kwartał 2020 okres od 01.07.2020 do 30.09.2020	3 kwartały 2020 narastająco okres od 01.01.2020 do 30.09.2020	III kwartał 2019 okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019
Zysk netto za okres sprawozdawczy	440,2	1 023,7	414,8	1 208,4
Pozostałe całkowite dochody netto, w tym:	-79,9	2 348,8	628,1	1 187,9
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:	-79,9	2 342,8	628,1	1 152,6
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	55,2	-23,4	-6,8	-1,5
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – przeniesienie na wynik finansowy w związku ze sprzedażą	-4,4	-14,2	-2,9	-23,3
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	52,6	2 774,7	737,1	1 474,3
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – przeniesienie do zysku lub straty	-183,3	-394,3	-99,3	-296,9
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:	0,0	6,0	0,0	35,3
kapitałowe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	0,0	6,0	0,0	35,3
Całkowity dochód netto za okres sprawozdawczy, w tym:	360,3	3 372,5	1 042,9	2 396,3
przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	360,3	3 372,5	1 042,9	2 396,3

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	nr noty	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Aktywa					
Kasa, środki w Banku Centralnym		1 193,6	1 910,3	1 402,9	2 792,5
Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	7.8	731,3	744,4	798,5	804,7
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	7.9	1 039,3	878,0	1 224,2	1 243,7
Pochodne instrumenty zabezpieczające		1 054,1	1 095,9	851,6	883,6
Inwestycyjne papiery wartościowe	7.10	56 084,2	53 077,7	33 824,5	32 063,4
Kredyty i inne należności udzielone klientom	7.11	122 601,8	120 831,5	118 288,1	115 728,9
Inwestycje w jednostki stowarzyszone		170,2	166,4	181,0	171,5
Rzeczowe aktywa trwałe	7.13	917,1	925,2	956,0	921,6
Wartości niematerialne		424,6	423,2	429,9	424,8
Aktywa przeznaczone do sprzedaży		3,4	3,4	3,6	2,8
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		409,7	380,1	445,6	399,2
Inne aktywa		230,2	203,2	204,8	577,1
Aktywa razem		184 859,5	180 639,3	158 610,7	156 013,8
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec innych banków	7.14	4 883,1	4 594,6	6 256,1	7 593,1
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	7.15	696,9	617,2	915,1	991,5
Pochodne instrumenty zabezpieczające		449,7	480,9	546,0	569,7
Zobowiązania wobec klientów	7.16	154 399,8	150 979,3	130 473,5	125 786,3
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych		397,3	395,4	399,7	302,2
Zobowiązania podporządkowane		2 265,2	2 235,1	2 131,1	2 188,7
Rezerwy	7.17	196,1	203,0	205,7	227,9
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		445,2	426,2	381,3	389,0
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		5,3	5,3	0,0	0,0
Inne zobowiązania	7.18	2 525,1	2 466,8	2 078,9	2 702,7
Zobowiązania razem		166 263,7	162 403,8	143 387,4	140 751,1
Kapitał własny					
Kapitał akcyjny		130,1	130,1	130,1	130,1
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		956,3	956,3	956,3	956,3
Skumulowane inne całkowite dochody		4 216,1	4 296,0	1 867,3	2 357,3
Zyski zatrzymane		13 293,3	12 853,1	12 269,6	11 819,0
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego		18 595,8	18 235,5	15 223,3	15 262,7
Udziały niekontrolujące		0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitał własny razem		18 595,8	18 235,5	15 223,3	15 262,7
Zobowiązania i kapitał własny razem		184 859,5	180 639,3	158 610,7	156 013,8
Wartość księgowa		18 595,8	18 235,5	15 223,3	15 262,7
Liczba akcji		130 100 000	130 100 000	130 100 000	130 100 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)		142,93	140,17	117,01	117,32

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

3 kwartały 2020 narastająco
okres od 01.01.2020 do 30.09.2020

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolujące	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	1 867,3	12 269,6	0,0	15 223,3
Zysk netto bieżącego okresu	-	-	-	1 023,7	-	1 023,7
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	2 348,8	0,0	0,0	2 348,8
aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	-17,4	-	-	-17,4
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – przeniesienie na wynik finansowy w związku ze sprzedażą	-	-	-14,2	-	-	-14,2
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	2 774,7	-	-	2 774,7
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – przeniesienie do zysku lub straty	-	-	-394,3	-	-	-394,3
Pozostałe zmiany w kapitale własnym	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	4 216,1	13 293,3	0,0	18 595,8

rok 2019
okres od 01.01.2019 do 31.12.2019

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolujące	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	1 169,7	11 080,2	0,0	13 336,3
korekta ujęcia transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-	-	-	-14,7	-	-14,7
Kapitał własny na pocz. okresu po uwzględnieniu zmian zasad rachunkowości	130,1	956,3	1 169,7	11 065,5	0,0	13 321,6
Zysk netto bieżącego okresu	-	-	-	1 658,7	-	1 658,7
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	697,6	0,6	0,0	698,2
aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	39,5	-	-	39,5
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – przeniesienie na wynik finansowy w związku ze sprzedażą	-	-	-23,7	-	-	-23,7
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	1 083,3	-	-	1 083,3
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – przeniesienie do zysku lub straty	-	-	-391,0	-	-	-391,0
aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	0,3	-	-	0,3
zbycie środków trwałych	-	-	-0,6	0,6	-	0,0
zyski / straty aktuarialne	-	-	-10,2	-	-	-10,2
Pozostałe zmiany w kapitale własnym, w tym:	0,0	0,0	0,0	-455,2	0,0	-455,2
wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	0,2	-	0,2
wypłata dywidendy	-	-	-	-455,4	-	-455,4
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	1 867,3	12 269,6	0,0	15 223,3

3 kwartały 2019 narastająco
okres od 01.01.2019 do 30.09.2019

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolujące	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	1 169,7	11 080,2	0,0	13 336,3
korekta ujęcia transakcji z przyrzeczeniem odkupu	0,0	0,0	0,0	-14,7	-	-14,7
Kapitał własny na początek okresu po korekcie	130,1	956,3	1 169,7	11 065,5	0,0	13 321,6
Zysk netto bieżącego okresu	-	-	-	1 208,4	-	1 208,4
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	1 187,6	0,3	0,0	1 187,9
aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	33,8	-	-	33,8
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – przeniesienie na wynik finansowy w związku ze sprzedażą	-	-	-23,3	-	-	-23,3
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	1 474,3	-	-	1 474,3
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – przeniesienie do zysku lub straty	-	-	-296,9	-	-	-296,9
zbycie środków trwałych	-	-	-0,3	0,3	-	0,0
Pozostałe zmiany w kapitale własnym, w tym:	0,0	0,0	0,0	-455,2	0,0	-455,2
wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	0,2	-	0,2
podział zysku z przeznaczeniem na wypłatę dywidendy	-	-	-	-455,4	-	-455,4
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	2 357,3	11 819,0	0,0	15 262,7

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	3 kwartały 2020 narastająco okres od 01.01.2020 do 30.09.2020	3 kwartały 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019
Zysk netto	1 023,7	1 208,4
Korekty, w tym:	18 827,9	-229,8
Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	-13,8	-2,6
Amortyzacja	215,8	206,4
Wynik z tytułu odsetek (z rachunku zysków i strat)	-3 387,6	-3 201,2
Odsetki zapłacone	-546,9	-721,9
Odsetki otrzymane	3 744,8	4 018,0
Dywidendy otrzymane	-8,4	-7,0
Zyski (straty) z działalności inwestycyjnej	0,6	-1,2
Podatek dochodowy (z rachunku zysków i strat)	411,5	431,4
Podatek dochodowy zapłacony z rachunku zysków i strat	-306,4	-323,7
Zmiana stanu rezerw	-9,6	75,5
Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych innym bankom	-134,3	-159,2
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	188,9	690,2
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-2 331,7	97,7
Zmiana stanu pochodnych instrumentów zabezpieczających	2 081,6	1 162,0
Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych klientom	-4 163,7	-12 642,0
Zmiana stanu pozostałych aktywów	330,7	-58,3
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	-1 223,4	2 003,9
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-217,9	-696,0
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	23 938,3	8 098,3
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	259,4	799,9
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	19 851,6	978,6
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-56,1	-46,0
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych	1,3	1,9
Nabycie wartości niematerialnych	-55,3	-61,6
Zbycie aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0,1	14,3
Nabycie udziałów w jednostkach podporządkowanych	-1,1	-171,1
Nabycie dłużnych papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	-23 001,4	-494,4
Zbycie dłużnych papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	3 116,3	245,2
Otrzymane dywidendy	10,1	7,0
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-19 986,1	-504,7
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	663,9	2 299,4
Splata kredytów długoterminowych	-841,2	-804,6
Splata odsetek od kredytów długoterminowych	-19,9	-18,6
Odsetki od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	0,0	-3,8
Splata zobowiązań z tytułu leasingu	-78,0	-69,3
Dywidendy wypłacone	0,0	-455,4
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-275,2	947,7
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	134,2	151,3
Zwiększenie / zmniejszenie środków pieniężnych netto	-409,7	1 421,6
Środki pieniężne na początek okresu	1 997,4	1 956,4
Środki pieniężne na koniec okresu	1 587,7	3 378,0

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Informacje uzupełniające

1. Informacje o Banku i Grupie Kapitałowej

1.1. Podstawowe informacje o Banku

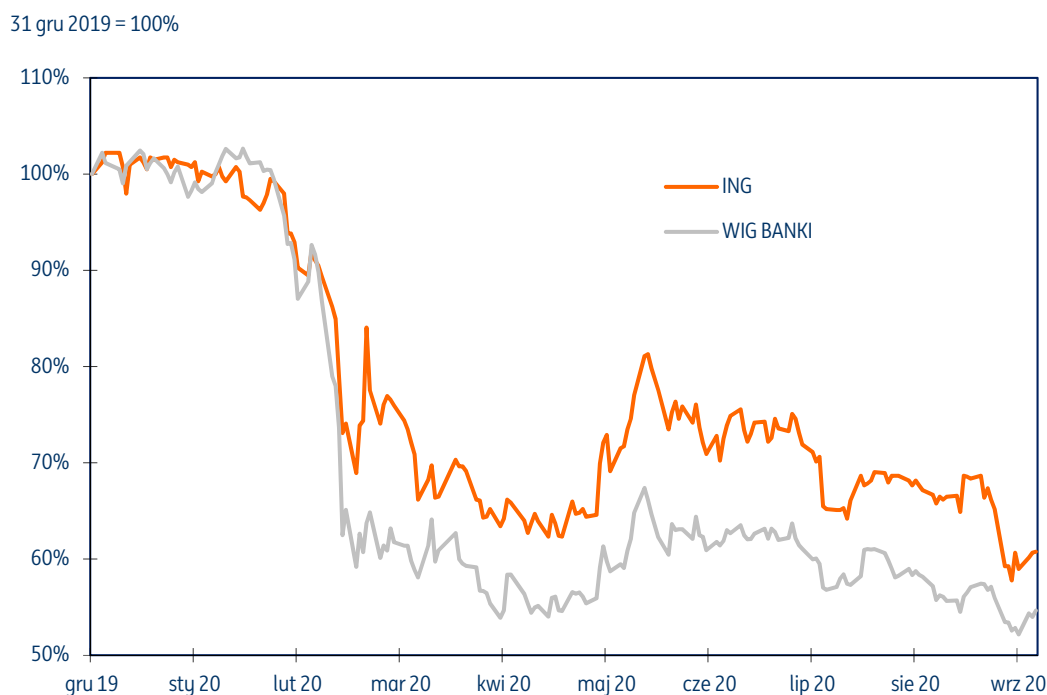
ING Bank Śląski S.A. („Spółka dominująca”, „Jednostka dominująca”, „Bank”) z siedzibą Centrali w Katowicach, przy ul. Sokolskiej 34, został wpisany do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Katowicach, Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 5459. Spółce dominującej nadano numer statystyczny REGON 271514909 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 634-013-54-75.

1.2. Zakres działania, czas trwania

ING Bank Śląski S.A. oferuje szeroki zakres usług bankowych świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych zgodnie z zakresem usług określonym w statucie Banku. Bank prowadzi operacje zarówno w złotych, jak i w walutach obcych oraz aktywnie uczestniczy w obrocie na krajowym i zagranicznych rynkach finansowych. Ponadto poprzez podmioty zależne Grupa prowadzi także działalność leasingową, faktoringową oraz świadczy usługi bankowe oraz inne usługi finansowe. Czas trwania Spółki dominującej jest nieoznaczony.

1.3. Kapitał akcyjny

Kapitał akcyjny ING Banku Śląskiego S.A. wynosi 130.100.000 zł i dzieli się na 130.100.000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1,00 zł każda. Akcje Banku są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych (sektor banki). Cena akcji ING Banku Śląskiego S.A. na dzień 30 września 2020 roku wyniosła 123,0 zł, w porównaniu z 199,4 zł na dzień 30 września 2019 roku. W okresie 9 miesięcy 2020 roku cena akcji ING Banku Śląskiego S.A. kształtowała się następująco:

1.4. Grupa Kapitałowa ING Banku Śląskiego S.A.

ING Bank Śląski S.A. jest podmiotem dominującym Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. („Grupa Kapitałowa”, „Grupa”). Skład Grupy na dzień 30 września 2020 roku przedstawiał się następująco:

Nazwa	Rodzaj działalności	Siedziba	% udziału Grupy w kapitale zakładowym	% udziału Grupy w głosach na WZ	Ujęcie w sprawozdaniu Grupy
ING Investment Holding (Polska) S.A.	holding finansowy	Katowice	100	100	konsolidacja pełna
ING Commercial Finance S.A.*	usługi faktoringowe	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
ING Lease (Polska) Sp. z o.o.**	usługi leasingowe	Warszawa	100	100	konsolidacja pełna
ING Bank Hipoteczny S.A.	usługi bankowe	Katowice	100	100	konsolidacja pełna
ING Usługi dla Biznesu S.A.	usługi księgowe, kadrowo-płacowe	Katowice	100	100	konsolidacja pełna
Nowe Usługi S.A.	edukacja i promocja na rzecz rynku finansowego oraz Certyfikatów TURBO	Katowice	100	100	konsolidacja pełna
Solver Sp. z o.o.	organizacja wypoczynku i szkoleń	Katowice	100	100	konsolidacja pełna
NN Investment Partners TFI S.A.*	towarzystwo funduszy inwestycyjnych	Warszawa	45	45	konsolidacja metodą praw własności

*) ING Bank Śląski S.A. posiada pośredni udział w spółce poprzez ING Investment Holding (Polska) S.A.

**) ING Bank Śląski S.A. posiada pośredni udział w spółce poprzez ING Investment Holding (Polska) S.A. W skład grupy kapitałowej ING Lease (Polska) Sp. z o.o. wchodzi również 5 spółek celowych, w których ING Lease (Polska) Sp. z o.o. posiada 100% udziałów.

1.5. Akcjonariat ING Banku Śląskiego S.A.

ING Bank Śląski S.A. jest spółką zależną od ING Bank NV, który według stanu na dzień 30 września 2020 roku posiadał 75% udziału w kapitale zakładowym ING Banku Śląskiego oraz 75% udziałów w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu ING Banku Śląskiego S.A. ING Bank NV wchodzi w skład Grupy Kapitałowej, określanej na potrzeby niniejszego sprawozdania finansowego jako Grupa ING.

Pozostała część akcji Banku (25,0%) znajduje się w wolnym obrocie (free float). Posiadają je inwestorzy instytucjonalni - w szczególności polskie fundusze emerytalne oraz krajowe i zagraniczne fundusze inwestycyjne, a także inwestorzy indywidualni. Największym z nich na dzień 30 czerwca 2020 roku był AVIVA Otwarty Fundusz Emerytalny AVIVA Santander, który zgodnie z Informacją półroczną o strukturze aktywów Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego AVIVA Santander na 30 czerwca 2020 roku posiadał 8,44% udziału w kapitale zakładowym i ogólnej liczbie głosów na WZ:

Lp.	Podmiot	Liczba akcji i głosów	% ogólnej liczby akcji i głosów na WZ
1.	ING Bank NV	97 575 000	75,00
2.	AVIVA Otwarty Fundusz Emerytalny AVIVA Santander	10 981 068	8,44

1.6. Stan posiadania akcji ING Banku Śląskiego przez członków Rady Nadzorczej Banku oraz członków Zarządu Banku

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku na dzień 30 września 2020 roku nie posiadali akcji ING Banku Śląskiego S.A., podobnie jak na dzień przekazania do publicznej wiadomości sprawozdania finansowego za poprzedni okres sprawozdawczy.

1.7. Zatwierdzenie sprawozdań

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A. w dniu 2 kwietnia 2020 roku.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 3 listopada 2020 roku.

2. Istotne zdarzenia w III kwartale 2020 roku

- Informacja o wpływie epidemii koronawirusa na działalność Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.

W okresie 3 kwartałów 2020 roku działalność operacyjna, biznesowa oraz finansowa Grupy Kapitałowej Banku pozostawała pod wpływem epidemii koronawirusa COVID-19. Polska i globalna gospodarka znajdują się w okresie głębokiego szoku i niepewności, a instytucje państwowe i regulatorzy podejmują szereg kroków i oferują programy pomocowe, które mają na celu ograniczenie recesji.

W swoich komunikatach bieżących w dniach 27 marca, 15 kwietnia oraz 3 czerwca 2020 roku Zarząd ING Banku Śląskiego S.A. poinformował o wstępnych szacunkach wpływu negatywnych efektów związanych z rozprzestrzenianiem się epidemii koronawirusa COVID-19 na działalność Grupy Kapitałowej Banku.

Zarząd Banku analizuje na bieżąco obecną sytuację gospodarczą i podejmuje decyzje mające na celu przede wszystkim ochronę interesów obecnych klientów Banku oraz własnego przedsiębiorstwa.

Bank oraz jego spółki zależne zachowują dobrą i stabilną sytuację płynnościową i kapitałową. Wskaźnik LCR Grupy na dzień 30 września 2020 roku wyniósł 213% (130% na dzień 31 grudnia 2019 roku). Współczynnik Tier 1 oraz łączny współczynnik kapitałowy Grupy wyniosły, odpowiednio, 16,04% i 18,64% na dzień 30 września 2020 roku (14,41% i 16,87%, odpowiednio, na dzień 31 grudnia 2019 roku).

Poniżej przedstawiono wpływ epidemii na działalność Grupy w okresie od 1 stycznia 2020 roku do 30 września 2020 roku.

Rządowe środki wspierające gospodarkę

Aby złagodzić skutki gospodarcze pandemii COVID-19, Rząd oraz Narodowy Bank Polski zaoferowały wsparcie podatkowe i pieniężne, aby umożliwić dalsze funkcjonowanie firmom i pracownikom, a sektorowi finansowemu zapewnić dostęp do płynności. Do zastosowanych narzędzi wsparcia gospodarki należą środki takie jak:

- dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników,
- dofinansowanie działalności, np. w postaci subsydiów i dopłat do odsetek,
- uruchomienie systemu poręczeń i gwarancji dla przedsiębiorców,
- zwolnienia/opóźnienia w płatności składek i podatków,
- czasowe wydłużenie terminów przeznaczonych na wypełnienie wybranych obowiązków sprawozdawczych,
- wprowadzenie maksymalnego poziomu kosztów pozaodsetkowych,
- czasowe wstrzymanie/zawieszenie biegu postępowań administracyjnych,
- umożliwienie zawieszenia umów kredytowych na trzy miesiące kredytobiorcom, którzy utracili pracę lub główne źródło dochodu.

Powyższe działania zostały wsparte przez Tarczę Antykryzysową Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR): Tarczę Finansową dla mikrofirm i Tarczę Finansową dla małych i średnich przedsiębiorstw uruchomione w 2 kwartale 2020 roku (termin składania wniosków o subwencje upłynął 31 lipca 2020 roku), oraz Tarczę Finansową PFR dla dużych firm uruchomioną na początku 3 kwartału 2020 roku.

W dniach 17 marca oraz 8 kwietnia 2020 roku Rada Polityki Pieniężnej podjęła decyzje o obniżeniu stóp procentowych, w tym o obniżeniu stopy referencyjnej z 1,5% do 0,5% oraz stopy rezerwy obowiązkowej z 3,5% do 0,5%. Kolejna obniżka miała miejsce 28 maja 2020 roku – stopa referencyjna została obniżona do 0,1%.

Wsparcie Banku dla klientów w reakcji na kryzys wywołany COVID-19

Bank oraz jego spółki zależne aktywnie zachęcają swoich klientów do korzystania z aplikacji mobilnych i bankowości internetowej. Ponadto, aby złagodzić sytuację klientów pionu detalicznego i biznes banking negatywnie dotkniętych przez epidemię koronawirusa, Bank umożliwił im zawieszenie spłat rat kredytów, leasingu i factoringu do 6 miesięcy (odroczenie spłat).

Klienci mogli skorzystać z jednej z dwóch opcji:

- 1) zawieszeniu podlega tylko spłata kapitału, klient nadal będzie płacił odsetki, albo
- 2) zawieszeniu podlega cała rata kapitałowo-odsetkowa, przy czym odsetki będą naliczane i odnoszone bezpośrednio w saldo zadłużenia pozostające do spłaty.

W Pionie Wholesale Banking wnioski klientów wymagających ewentualnego wsparcia są rozpatrywane indywidualnie.

Możliwość odroczenia spłat oferowana przez Bank jest elementem moratorium pozaustawowego w rozumieniu wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego („EBA”), dotyczących ustawowych i pozaustawowych moratoriów na spłaty kredytów, które banki stosują w związku z kryzysem wywołanym COVID-19 („Wytyczne”). Moratorium to zostało sfinalizowane w maju 2020 roku przez banki będące członkami Związku Banków Polskich i notyfikowane do EBA przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego („UKNF”). Obejmuje ono instrumenty pomocowe udzielane od 13 marca do 30 czerwca 2020 roku.

19 czerwca 2020 roku EBA wydała komunikat o przedłużeniu stosowania Wytycznych do 30 września 2020 roku. Moratorium pozaustawowe wprowadzone przez członków Związku Banków Polskich zostało przedłużone do tej samej daty i notyfikowane przez UKNF do EBA.

Ponadto w czerwcu 2020 roku, w oparciu o wprowadzone przepisy prawa, Bank udostępnił konsumentom możliwość skorzystania z zawieszenia umowy kredytowej na okres do 3 miesięcy, bez naliczania w tym czasie odsetek za korzystanie z kapitału (moratorium ustawowe). Moratorium to zostało także notyfikowane do EBA przez UKNF.

Na dzień 30 września 2020 roku należności kredytowe o wartości bilansowej brutto 9 891,5 mln zł były objęte oferowanymi przez Grupę programami zawieszenia spłat (z tego aktywne na dzień 30 września 2020 roku wynosiły 4 898,4 mln zł, w tym 46,7 mln zł dotyczy moratorium ustawowego), z czego bankowość detaliczna 2 942,8 mln zł, bankowość korporacyjna 6 948,7 mln zł.

W drugim kwartale Bank, podobnie jak część banków komercyjnych, przystąpił także do programu Polskiego Funduszu Rozwoju (PFR) w zakresie pośrednictwa w udzieleniu przedsiębiorcom subwencji z Programu rządowego dotyczącego wsparcia finansowego PFR dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Bank wspiera program rządowy przyjmując wnioski klientów o wypłatę subwencji, realizując wypłaty i obsługując spłaty klientów.

Na bazie umowy portfelowej linii gwarancyjnej Funduszu Gwarancji Płynnościowych zawartej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego („BGK”), Bank wprowadził także ofertę gwarancji na zabezpieczenie kredytów obrotowych odnawialnych i nieodnawialnych (80% kwoty kredytu) z przeznaczeniem na zapewnienie płynności finansowej dla średnich i dużych przedsiębiorstw. Łączna wartość otrzymanych gwarancji z Funduszu Gwarancji Płynnościowych (BGK) wyniosła 1 537,1 mln zł.

Od 21 lipca 2020 roku Bank współpracuje z BGK w zakresie realizacji programu dopłat do odsetek dla klientów z segmentu SME. Program dostępny jest do 31 grudnia 2020 roku. Dopłaty stosuje się do kredytów obrotowych odnawialnych i nieodnawialnych, udzielanych w złotych, w celu zapewnienia płynności finansowej, w szczególności krótkoterminowej i średnioterminowej, utraconej lub zagrożonej utratą w związku z COVID-19. Dopłaty wypłacane są maksymalnie do 12 miesięcy od zawarcia umowy kredytu i stanowią część odsetek należnych bankowi odpowiadającą: 2 punktom procentowym lub 1 punktowi procentowemu – w zależności od spełnienia odpowiednich warunków programu. Klient

splaca część odsetek należnych Bankowi stanowiących różnicę pomiędzy odsetkami naliczonymi według oprocentowania i kwotą dopłaty. Na koniec 3 kwartału 2020 roku kwota udzielonych kredytów w programie wynosiła 341,7 mln zł, a kwota dopłat 0,2 mln zł.

Wpływ epidemii na działalność operacyjną Banku

Bank oraz jego spółki zależne zachowały ciągłość operacyjną, a wszystkie kluczowe procesy realizowane są bez zakłóceń. Jednocześnie Bank podjął środki, które umożliwiają zarządzanie zwiększonym ryzykiem operacyjnym, ryzykiem oszustw i bezpieczeństwa danych.

Wpływ epidemii COVID-19 na sytuację finansową i kapitałową Banku w okresie 3 kwartałów 2020

Obniżenie poziomu bufora ryzyka systemowego z 3% do 0% od 19 marca efektywnie obniżyło minimalny wymóg kapitałowy dla Banku i dla Grupy do poziomu 9,0% dla współczynnika Tier 1 oraz do poziomu 11,0% dla łącznego współczynnika kapitałowego. Współczynnik Tier 1 oraz łączny współczynnik kapitałowy Grupy wniosły, odpowiednio, 16,04% i 18,64% na dzień 30 września 2020 roku (14,41% i 16,87%, odpowiednio, na dzień 31 grudnia 2019 roku). Szczegóły dotyczące współczynnika kapitałowego oraz zmian w zakresie zarządzania ryzykiem zaprezentowano w Nocie 7.20 Łączny współczynnik kapitałowy.

Zarząd Banku w swoich komunikatach bieżących z dnia 27 marca, 15 kwietnia oraz 3 czerwca 2020 roku poinformował, że decyzje Rady Polityki Pieniężnej odnośnie zmiany stóp procentowych będą miały negatywny wpływ na wynik odsetkowy Grupy Kapitałowej Banku za 2020 rok.

Odpisy z tytułu strat oczekiwanych

Metodologia dotycząca wyliczenia strat oczekiwanych została zaprezentowana w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku oraz w Punkcie 5: *Istotne zasady rachunkowości oraz kluczowe szacunki*. W okresie 3 kwartałów 2020 roku Grupa kontynuowała przyjęte podejście, w tym w zakresie scenariuszy makroekonomicznych ważonych prawdopodobieństwem, uzupełniając je korektami zarządczymi tam, gdzie zdaniem kierownictwa nie zostały w pełni uchwycone ostatnie zdarzenia gospodarcze.

Prognozy makroekonomiczne

Modele ryzyka kredytowego na potrzeby MSSF 9 były budowane w oparciu o historyczne relacje pomiędzy zmianą parametrów ekonomicznych (tj. PKB czy Inflacja) i ich późniejszym skutkiem w realizacji zmian w poziomie ryzyka kredytowego (PD/LGD). Do tej pory zmiany prognoz makroekonomicznych realizowały się stosunkowo powoli, przechodząc płynnie z jednej fazy cyklu do drugiej. Obecny kryzys ma zupełnie inną charakterystykę, szybkie i głębokie obniżenie PKB z następnie szybkim i równie dynamicznym odbiciem gospodarki. Zauważono, że w przeciwieństwie do poprzedniego kryzysu, spadek dynamiki PKB i szczyt niewypłacalności nie nastąpi w tym samym momencie. Dodatkowo w związku z efektem programów pomocowych, programów utrzymania płynności i zatrudnienia (tj. wsparcie BGK, PFR, moratoria ustawowe i pozaustawowe) efekt zmiany prognoz makroekonomicznych został niejako „rozciągnięty i złagodzony” w czasie w stosunku do tego co pokazywałyby same wskaźniki makroekonomiczne.

Według stanu na 30 września 2020 roku, Grupa dokonała rewizji prognoz wskaźników makroekonomicznych, w których ujęła również efekt wpływu COVID-19. Założenia makroekonomiczne użyte do wyznaczenia oczekiwanych strat kredytowych oparte są o konsensus zbudowany na bazie prognoz makroekonomicznych zebranych od szerokiego grona instytucji.

W związku z dynamicznym rozwojem pandemii i dużą niepewnością, przyjęte przez Grupę prognozy mogą nie w pełni uwzględniać wpływ sytuacji makroekonomicznej na poziom strat oczekiwanych,

zarówno w krótkim jak i długim okresie. W dokonywaniu szacunku, Grupa rozważyła oświadczenie Rady Międzynarodowych Standardów Rachunkowości z 27 marca 2020, dotyczących ujmowania strat oczekiwanych wg MSSF 9 biorąc pod uwagę niepewność związaną z pandemią COVID-19. Grupa dokonała odpowiednich osądów biorąc jednak pod uwagę istniejącą istotną niepewność, w szczególności w zakresie 1) przyszłych warunków makroekonomicznych i wpływu działań rządowych w zakresie przeciwdziałania skutkom pandemii oraz 2) ocenie czy dla ekspozycji kredytowych nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego.

Grupa dokonuje rewizji założeń makroekonomicznych w wyznaczaniu odpisów z tytułu strat oczekiwanych z częstotliwością kwartalną. Szacunek wpływu COVID-19 na te parametry może ulec zmianie w kolejnych kwartałach w zależności m.in. od skali pandemii, czasu jej trwania, wpływu rządowego wsparcia na gospodarkę oraz uwarunkowań zewnętrznych.

Korekty zarządcze

W czasach zmienności i niepewności, w których jakość portfela i otoczenie gospodarcze szybko się zmieniają, modele mają osłabione możliwości dokładnego przewidywania strat. Aby ograniczyć ryzyko modeli, możliwe jest dokonanie dodatkowych korekt, adresujących problemy z jakością danych, modelami lub wynikających z opinii ekspertów. Obejmują one również korekty, w przypadku których wpływ zaktualizowanych scenariuszy makroekonomicznych jest przeszacowany lub niedoszacowany przez modele MSSF 9.

Podobnie jak w drugim kwartale, w trzecim kwartale 2020 roku dotworzona została dodatkowa rezerwa związana z potencjalnym ryzykiem niedoszacowania parametru PD na poszczególnych portfelach objętych moratoriami pozaustawowymi. Szczególnie narażony na ryzyko niedoszacowania parametrów jest portfel detaliczny i portfel mikroprzedsiębiorstw, gdzie wdrożone zostały programy polegające na możliwości zawieszania, odroczenia spłat. W związku z powyższym na tych portfelach z aktywnym zawieszeniem spłat wynikającym z moratoriów pozaustawowych podwyższono poziom odpisów aktualizacyjnych na ryzyko kredytowe o dodatkowe 61,8 mln zł w stosunku do stanu z 2 kwartału 2020 roku (stan na dzień 30 września 2020 roku wyniósł 75,0 mln zł).

Wysoka skala publicznych programów pomocowych trafiających bezpośrednio do przedsiębiorstw w sposób istotny poprawiła ich sytuację finansową i płynnościową. W celu uwzględnienia tych aspektów, w drugim kwartale 2020 roku dokonano korekty polegającej na obniżeniu kwoty odpisów obliczonych na podstawie szokowych scenariuszy makroekonomicznych oraz zmniejszono odpisy o 42 mln zł z tytułu szacowanego pozytywnego wpływu programów wsparcia publicznego. Kwota tej korekty nie uległa zmianie w trzecim kwartale 2020 roku.

Klasyfikacja ekspozycji objętych moratoriami kredytowymi do Etapów

Grupa nie identyfikuje możliwości odroczenia spłat oferowanej od końca marca 2020 klientom detalicznym jak i korporacyjnym w ramach moratorium pozaustawowego jako samoistnej przesłanki istotnego wzrostu ryzyka kredytowego. Grupa dokonuje portfelowej lub indywidualnej oceny w takich przypadkach łącznie z pozostałymi przesłankami istotnego wzrostu ryzyka kredytowego.

Ekspozycja objęta moratorium ustawowym, co do zasady, powinna zostać zaklasyfikowana do Etapu 3. Klasyfikacja do Etapu 2 jest możliwa tylko w wyjątkowych przypadkach, biorąc pod uwagę szczególne okoliczności i fakty wynikające z dodatkowych analiz przeprowadzonych przez bank. W rezultacie na dzień 30 września 2020 roku utworzony został dodatkowy odpis w kwocie 24,4 mln zł wynikający z klasyfikacji czynnych i zakończonych wakacji ustawowych do Etapu 3.

Moratoria kredytowe a modyfikacja aktywów finansowych

Umożliwienie klientom odroczenia płatności kredytów wpłynęło na zmianę rozkładu w czasie przyszłych kontraktowych przepływów pieniężnych w stosunku do pierwotnych umownych ustaleń. Dodatkowo w przypadku zawieszenia umowy kredytowej w efekcie utraty pracy lub głównego źródła dochodu umowa jest zawieszana w całości, łącznie z zaniechaniem naliczania odsetek umownych, powodując utratę przepływów za okres zawieszenia.

Programy odroczenia i zawieszenia spłat zostały ocenione przez Grupę w świetle wymogów dotyczących modyfikacji aktywów finansowych. Zgodnie z polityką rachunkowości Grupy. Zmiany te nie stanowiły podstaw do usunięcia aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

Wartość godziwa

Pojawienie się epidemii COVID-19 w okresie 9 miesięcy 2020 roku miało istotny wpływ na warunki rynkowe, w tym w szczególności wynikające z:

- niepewności i przewidywań uczestników rynku co do wpływu epidemii na sytuację ekonomiczną w Polsce i na świecie, która rzutowała na aktywność rynku oraz fluktuację kursów walut i benchmarkowych stóp procentowych,
- działań regulatorów, rządów i banków centralnych podejmowanych w celu łagodzenia skutków epidemii,
- obniżki stóp procentowych w Polsce,
- nadpłynności w sektorze bankowym związanej z osadzeniem się środków pomocowych na rachunkach w bankach,
- interwencji NBP oraz znaczącego umocnienia się wartości obligacji skarbowych w związku ze wzrostem popytu na rynku,
- wzrostu zmienności na rynku walutowym, w szczególności osłabienia złotego w stosunku do euro.

Zmieniające się warunki ekonomiczne miały istotny wpływ na fluktuację wycen instrumentów finansowych do wartości godziwej (okres trzech kwartałów do okresu trzech kwartałów), w szczególności:

- wynik na rachunkowości zabezpieczeń zwiększył się o 23,3 mln zł (z minus 8,8 mln PLN w trzech kwartałach 2019 roku do 14,5 mln zł w trzech kwartałach 2020 roku). Czynniki mające najistotniejszy wpływ na kształtowanie się wyników w tej pozycji związane były głównie z obniżką stóp procentowych w Polsce w pierwszym półroczu 2020 roku oraz nadpłynnością sektora bankowego. Powyższe spowodowało większe niedopasowanie wycen instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej z tytułu zabezpieczanego ryzyka w strategiach funkcjonujących w Grupie,
- dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – najistotniejszy wpływ na wzrost wartości godziwej przedmiotowych aktywów miała obniżka stóp procentowych w Polsce oraz zmieniający się popyt na rynku obligacji powodowany niepewnością i przewidywaniami uczestników rynku co do wpływu epidemii na sytuację ekonomiczną w Polsce i na świecie. Z uwagi na dużą skalę zastosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej przed ryzykiem stopy procentowej w innych całkowitych dochodach zaprezentowany został spadek wyniku z wyceny o 21,3 mln zł (minus 1,5 mln zł w trzech kwartałach 2019 roku do minus 23,4 mln zł w trzech kwartałach 2020 roku) – pozytywna zmiana wartości godziwej obligacji z tytułu zabezpieczanego ryzyka została wyłączona z innych całkowitych dochodów i zaprezentowana w rachunku zysków i strat w pozycji: „Wynik na rachunkowości zabezpieczeń”.
- zabezpieczenie przepływów pieniężnych – zanotowano wzrost efektywnej części powiązania zabezpieczającego ujętej w pozostałych całkowitych dochodach o 1 299,7 mln zł (z 1 474,3 w trzech kwartałach 2019 roku do 2 774,7 mln zł w trzech kwartałach 2020 roku), który jest głównie rezultatem przewidywań co do kształtowania się rynkowych stóp

procentowych w przyszłości po uwzględnieniu aktualnych warunków rynkowych, w tym w szczególności obniżek stóp procentowych dokonanych w pierwszym półroczu bieżącego roku w Polsce.

Zmiany prawne i regulacyjne

Adekwatność kapitałowa

W celu ograniczenia wpływu pandemii koronawirusa na gospodarkę instytucje nadzorujące rynek przyjęły szereg modyfikacji w regulacjach. Obejmują one głównie:

- Zmiany Rozporządzenia nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i finansowych (wraz z późniejszymi zmianami) - CRR;
- Zmiany Rozporządzenia 101/2016 dotyczącego ostrożnej wyceny (AVA);
- Wytyczne EBA w zakresie postępowania z programami odroczenia spłat;
- Dodatkowe działania polskich instytucji nadzorujących rynek finansowy zmniejszające kapitałowe i pozakapitałowe obciążenia banków.

Wytyczne EBA z 2 kwietnia 2020 roku zakładają brak reklasyfikacji do forebearance oraz do defaultu podmiotów korzystających z programów odroczenia spłat zaproponowanych im przez sektor bankowy lub w ramach programów uregulowanych prawnie. Dotyczy to tylko programów notyfikowanych do EBA. Pierwotnie wytyczne te miały obowiązywać do 30 czerwca 2020 roku, jednakże 18 czerwca 2020 roku przedłużono ich obowiązywanie do 30 września 2020 roku.

28 kwietnia 2020 roku Komisja Europejska zaproponowała zmiany w CRR, które mają na celu uwolnienie dodatkowego kapitału na finansowanie objętej kryzysem gospodarki. Po konsultacjach rządowych i z sektorem finansowym oraz pracach w Parlamencie Europejskim w dniu 24 czerwca została opublikowana ta zmiana. Obejmuje ona m. in.:

- okres przejściowy w zakresie wag ryzyka dla ekspozycji rządów i banków centralnych denominowanych w walucie jakiegokolwiek państwa członkowskiego UE;
- okres przejściowy w zakresie ujmowania niezrealizowanych zysków i strat z papierów wartościowych wycenianych przez inne całkowite dochody emitowanych przez rządy i banki centralne;
- przyspieszenie wdrożenia wskaźnika wspierającego małe i średnie przedsiębiorstwa (SME supporting factor);
- przyspieszenie wdrożenia wskaźnika korygującego 0,75 do wagi ryzyka na ekspozycje infrastrukturalne;
- modyfikacja okresu przejściowego związanego z wdrożeniem MSSF 9. Zmiany obejmują możliwość zastosowania okresu przejściowego oraz wydzielenie części dynamicznej związanej z rezerwami zawiązanymi po 31 grudnia 2019 roku;
- zmiany w ujmowaniu wartości niematerialnych z tytułu oprogramowania (wejdą w życie po publikacji właściwego rozporządzenia delegowanego). Przeprowadzono konsultacje w tym zakresie jest oczekiwana finalna wersja dokumentu.

Powyższe zmiany są też wspierane przez modyfikacje rozporządzenia 101/2016 o ostrożnej wycenie (AVA), gdzie we wzorze stosowanym do celów agregacji zmieniono parametr z 50% na 66%.

W ślad za zmianami w CRR, zostały opublikowane Wytyczne w zakresie ujawnianych informacji:

- dotyczące sprawozdawczości nadzorczej i ujawniania informacji zgodnie z ukierunkowanymi zmianami rozporządzenia CRR wprowadzonymi w trybie przyspieszonym w odpowiedzi na pandemię COVID-19;
- zmieniające wytyczne EBA/GL/2018/01 w sprawie jednolitego ujawniania na podstawie art. 473a rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (CRR) informacji na temat okresu przejściowego służącego łagodzeniu skutków wprowadzenia MSSF 9 względem funduszy własnych w celu

zapewnienia zgodności z ukierunkowanymi zmianami rozporządzenia CRR wprowadzonymi w trybie przyspieszonym w odpowiedzi na pandemię COVID-19.

Poza propozycjami na poziomie europejskim również lokalnie podjęto szereg działań wspierających np.:

- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 kwietnia 2020 roku w sprawie określenia innych terminów wykonania niektórych obowiązków sprawozdawczych i informacyjnych;
- możliwość stosowania wagi ryzyka 0% do ekspozycji wobec klienta do wielkości zabezpieczanej przez BGK, EBI, EFI i inne instytucje rozwoju. Pierwotnie kwota gwarancji lub poręczenia sięgała maksymalnie 80% wartości kredytu, ale z zgodnie z zapisami ustawy 7 października poziom ten został podniesiono do 90%.
- przesunięcie wdrożenia Rekomendacji S z 31 grudnia 2020 roku na 30 czerwca 2021 roku.

Współczynnik kapitałowy Grupy zaprezentowano w Nocie 7.20 Łączny współczynnik kapitałowy.

Adekwatność płynnościowa

W zakresie płynności podjęto następujące działania po stronie Narodowego Banku Polskiego i Rady Polityki Pieniężnej:

- Operacje zasilające banki w płynność, tzw. operacje repo. Dostęp do tych operacji jest rodzajem ubezpieczenia na wypadek pojawienia się potrzeby zasilania banków w płynność.
- Zakup obligacji skarbowych na dużą skalę na rynku wtórnym w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku, co zmieni długoterminową strukturę płynności w sektorze bankowym. Skutkiem tych operacji powinno być także utrzymanie płynności rynku wtórnego obligacji skarbowych.
- Kredyt wekslowy dla banków, który - podobnie jak program TLTRO wprowadzony przez EBC - będzie umożliwiać refinansowanie kredytów udzielanych przez banki przedsiębiorstwom sektora niefinansowego.
- Istotne obniżenie stopy rezerwy obowiązkowej z 3,5% do 0,5% oraz podniesienie oprocentowania rezerwy z 0,1% do poziomu stopy referencyjnej. Umożliwi to utworzenie dodatkowego bufora płynnościowego dla banków oraz obniży ich koszty z tytułu utrzymywania rezerwy.

• Potwierdzenie ratingów przez agencję Fitch

30 września 2020 roku agencja ratingowa Fitch Ratings, w ramach rocznego przeglądu, podtrzymała ratingi dla ING Banku Śląskiego S.A.

Ocena ratingowa banku nadana przez Agencję Fitch została przedstawiona w rozdziale *Inne informacje* w punkcie 16.1. *Ratingi*.

3. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Nie wystąpiły.

4. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za III kwartał 2020 roku zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 34 *Sprawozdawczość Śródroczna* w wersji zatwierdzonej przez Komisję Europejską i obowiązującej na dzień sprawozdawczy, tj. 30 września 2020 roku oraz zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie

informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 roku, poz. 757).

Prezentowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane w wersji skróconej. Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze sprawozdaniem finansowym Banku za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku, które zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A. w dniu 2 kwietnia 2020 roku.

Śródroczny skrócony skonsolidowany rachunek zysków i strat, śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2020 roku do 30 września 2020 roku oraz śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30 września 2020 roku wraz z danymi porównywalnymi zostały sporządzone przy zastosowaniu takich samych zasad rachunkowości dla każdego z okresów.

4.1. Zmiany w standardach rachunkowości

W niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zastosowano takie same zasady rachunkowości, jakie zastosowano przy sporządzaniu rocznego pełnego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2019 rok (Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku) oraz standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie, które zostały zaprezentowane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za I półrocze 2020 roku.

Standardy i interpretacje, które zostały wydane ale jeszcze nie obowiązują ponieważ nie zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, lub zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę zaprezentowane zostały w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za 2019 rok. W trzecim kwartale bieżącego roku opublikowano następującą zmianę do standardów rachunkowości:

Zmiana (w nawiasie oczekiwana data zastosowania przez IASB)	Wpływ na sprawozdanie Grupy
MSSF 9, MSR 39, MSSF 7, MSSF 4 i MSSF 16 Reforma benchmarkowych stóp procentowych – faza II (rok obrotowy rozpoczynający się 1 stycznia 2021)	Zmian do standardów w związku z reformą benchmarkowych stóp procentowych. Zastosowanie zmian zapewni możliwość kontynuacji ujęcia instrumentów finansowych i powiązań zabezpieczających w ramach rachunkowości zabezpieczeń. Wpłyne również na zwiększony zakres ujawnień do Sprawozdania Finansowego Grupy.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

4.2. Kontynuacja działalności

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę Kapitałową w okresie co najmniej 12 miesięcy od daty zatwierdzenia, czyli od 3 listopada 2020 roku. Zarząd Banku nie stwierdza na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Grupę Kapitałową w okresie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia na

skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez Grupę Kapitałową dotychczasowej działalności.

4.3. Działalność zaniechana

W okresie trzech kwartałów 2020 i 2019 roku w Grupie nie wystąpiło zaniechanie istotnej działalności.

4.4. Zakres podmiotowy i waluta sprawozdania

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej za III kwartał 2020 roku zawiera dane Banku oraz jego jednostek zależnych i stowarzyszonych (razem zwanych "Grupą"). Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzane w złotych polskich („PLN”). Wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są po zaokrągleniu do miliona złotych. W związku z tym mogą wystąpić przypadki matematycznej niespójności w sumowaniach lub pomiędzy poszczególnymi notami.

4.5. Dane porównawcze

Dane porównawcze obejmują następujące okresy:

- dla śródrocznego skróconego skonsolidowanego rachunku zysków i strat oraz śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów – okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 września 2019 roku oraz okres od 1 lipca 2019 roku do 30 września 2019 roku,
- dla śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych – okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 września 2019 roku,
- dla śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym – okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 września 2019 roku, oraz 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019,
- dla śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej – dane na dzień 30 czerwca 2020 roku, 31 grudnia 2019 roku oraz 30 września 2019 roku.

5. Istotne zasady rachunkowości oraz kluczowe szacunki

Szczegółowe zasady rachunkowości oraz kluczowe szacunki zostały zaprezentowane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku, opublikowanym 6 marca 2020 roku i dostępnym na stronie internetowej ING Banku Śląskiego S.A. (www.ingbank.pl).

Dodatkowo w odniesieniu do sprawozdań śródrocznych Grupa stosuje zasadę ujmowania obciążeń wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego na podstawie możliwie najlepszego szacunku średniej ważonej rocznej stawki podatku dochodowego, jakiej Grupa oczekuje w pełnym roku obrotowym.

W okresie trzech kwartałów 2020 roku nie wprowadzano istotnych zmian zasad rachunkowości stosowanych przez Grupę Kapitałową.

Jednocześnie w efekcie epidemii koronawirusa COVID-19 dokonano zmian kluczowych szacunków, które zostały szczegółowo opisane w punkcie 2 niniejszego sprawozdania (*Istotne zdarzenia w III kwartale 2020 roku, Informacja o wpływie epidemii koronawirusa na działalność Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A*) oraz opisanych poniżej.

Dokonano doprecyzowania definicji ekspozycji w statusie niewykonania zobowiązania kredytowego (ang.: default), ekspozycji z utratą wartości i ekspozycji nieobsługiwanych (ang.: non-performing) zgodnie z wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) nr EBA/GL/2016/07 przez co Grupa ujednoliciła podejście w tym zakresie do wymagań regulacyjnych. Dłużnik lub ekspozycja

oceniana jako będąca w statusie niewykonania zobowiązania (ang.: default) jednocześnie uznawana jest za ekspozycję z utratą wartości (ang.: impaired) i nieobsługiwaną (ang.: non-performing). Zmiana ta skutkowałą obciążeniem wyniku finansowego Grupy za pierwszy kwartał 2020 roku w wysokości 7,8 mln zł. Szczegółowe informacje w tym zakresie podano w skonsolidowanym raporcie półrocznym za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2020 roku opublikowanym 6 sierpnia 2020 roku.

Dokonano aktualizacji założeń w zakresie istotnej zmiany ryzyka kredytowego (SICR) dla portfela detalicznych kredytów gotówkowych. W szczególności, próg względny zmiany parametru PD, którego przekroczenie skutkuje przeklasyfikowaniem do Etapu 2, zmieniono z poziomu 75 bp do poziomu 350 bp. Zmiana progu SICR skutkowałą zmniejszeniem wartości odpisów aktualizujących z tytułu strat oczekiwanych o kwotę około 55 mln zł.

W wyniku aktualizacji wyników modelu dokonano zmiany wysokości rezerwy dotyczącej ryzyka prawnego dla portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF. Na dzień 30 września 2020 roku rezerwa ta wyniosła 75,0 mln zł (w tym 12,6 mln zł jako rezerwę na sprawy sporne dla ekspozycji spłaconych oraz 62,4 mln zł z tytułu strat oczekiwanych kredytów na obecne i przyszłe sprawy sporne dla ekspozycji bilansowych) w porównaniu do 45,0 mln zł na koniec 2019 roku.

6. Porównywalność danych finansowych

W niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres od 1 stycznia 2020 roku do 30 września 2020 roku w stosunku do śródrocznych skróconych skonsolidowanych sprawozdań finansowych za okresy wcześniejsze Grupa dokonała zmian w sposobie prezentacji poszczególnych pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat, oraz skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych. Zmiany są następujące:

- zmiana prezentacji prowizji dotyczących wykupu faktur w ramach faktoringu (zmiana a)

Grupa zmieniła prezentację prowizji dotyczących wykupu faktur w ramach faktoringu - we wcześniejszych okresach była ona ujmowana w przychodach prowizyjnych, natomiast obecnie jest ujęta w przychodach odsetkowych. W opinii Grupy zmiana ta wpływa na zwiększenie przejrzystości i wartości informacyjnej skonsolidowanego rachunku zysków i strat.

- zmiana przepływów z tytułu papierów wartościowych (zmiana b)

Grupa zmieniła prezentację wynikającą z rozbruttowania przepływów z portfela wycenianego wg amortyzowanego kosztu oraz prezentacji reklasyfikacji związanych z wdrożeniem MSSF 9 w roku 2018.

- zmiana przepływów z tytułu spłat zobowiązań leasingowych (zmiana c)

Grupa zmieniła prezentację spłaty zobowiązań z tytułu leasingu (MSSF 16).

Poniższa tabela prezentuje poszczególne pozycje skonsolidowanego rachunku zysków i strat według wartości zaprezentowanych w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 września 2019 roku oraz według wartości zaprezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

	okres od 01.01.2019 do 30.09.2019		
	w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 września 2019 roku (dane zatwierdzone)	zmiana a)	w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres od 1 stycznia 2020 roku do 30 września 2020 roku (dane porównywalne)
Przychody z tytułu odsetek	3 921,7	23,0	3 944,7
Koszty odsetek	743,5		743,5
Wynik z tytułu odsetek	3 178,2	23,0	3 201,2
Przychody z tytułu prowizji	1 299,2	-23,0	1 276,2
Koszty prowizji	272,1		272,1
Wynik z tytułu prowizji	1 027,1	-23,0	1 004,1
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	83,1		83,1
Wynik na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	0,0		0,0
Wynik na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz przychody z tytułu dywidend	35,8		35,8
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-8,8		-8,8
Wynik na pozostałej działalności podstawowej	-8,4		-8,4
Wynik na działalności podstawowej	4 307,0	0,0	4 307,0
Koszty działania	1 906,6		1 906,6
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych i rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	441,1		441,1
Podatek od niektórych instytucji finansowych	322,1		322,1
Udział w zyskach netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	2,6		2,6
Zysk brutto	1 639,8	0,0	1 639,8
Podatek dochodowy	431,4		431,4
Zysk netto	1 208,4	0,0	1 208,4

Poniższa tabela prezentuje poszczególne pozycje skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych według wartości zaprezentowanych w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 września 2019 roku oraz według wartości zaprezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

	stan na 30.09.2019 w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 września 2019 roku (dane zatwierdzone)	zmiana a)	zmiana b)	zmiana c)	stan na 30.09.2019 w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres od 1 stycznia 2020 roku do 30 września 2020 roku (dane porównywalne)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	956,8	0,0	21,8	0,0	978,6
Odsetki naliczone (z rachunku zysków i strat)	-3 178,2	-23,0			-3 201,2
Odsetki otrzymane	3 995,0	23,0			4 018,0
Zmiana stanu środków trwałych z tytułu rozpoznania leasingu	66,0			-66,0	0,0
Zmiana stanu pozostałych aktywów	-55,0			-3,3	-58,3
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	730,6			69,3	799,9
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	75,9		21,8		97,7
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-482,9	0,0	-21,8	0,0	-504,7
Nabycie dłużnych papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	-227,4		-267,0		-494,4
Zbycie dłużnych papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	0,0		245,2		245,2

7. Noty uzupełniające do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

7.1. Wynik z tytułu odsetek

	III kwartał 2020 okres od 01.07.2020 do 30.09.2020	3 kwartały 2020 narastająco okres od 01.01.2020 do 30.09.2020	III kwartał 2019 okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019
Przychody odsetkowe, w tym:	1 277,3	3 967,9	1 367,5	3 944,7
Przychody odsetkowe obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej, w tym:	1 276,6	3 965,7	1 366,5	3 941,5
Odsetki od instrumentów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	1 205,3	3 669,2	1 255,9	3 622,2
odsetki od kredytów i innych należności udzielonych innym bankom wycenianych zamortyzowanym kosztem	2,1	17,0	11,0	30,9
odsetki od kredytów i innych należności udzielonych klientom wycenianych zamortyzowanym kosztem	1 089,9	3 382,6	1 178,5	3 397,3
odsetki od inwestycyjnych papierów wartościowych wycenianych zamortyzowanym kosztem	113,3	269,6	66,4	194,0
Odsetki od inwestycyjnych papierów wartościowych wycenianych przez inne całkowite dochody	71,3	296,5	110,6	319,3
Pozostałe przychody odsetkowe, w tym:	0,7	2,2	1,0	3,2
odsetki od kredytów i innych należności udzielonych klientom wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0,7	2,2	1,0	3,2
Koszty odsetkowe, w tym:	141,0	580,3	239,7	743,5
odsetki od zobowiązań wobec innych banków	1,7	18,3	14,5	45,2
odsetki od zobowiązań wobec klientów	128,5	528,7	216,4	674,2
odsetki od zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych	2,1	7,0	1,9	5,7
odsetki od zobowiązań podporządkowanych	7,7	23,1	4,1	12,4
odsetki od zobowiązań leasingowych	1,0	3,2	2,8	6,0
Wynik z tytułu odsetek	1 136,3	3 387,6	1 127,8	3 201,2

7.2. Wynik z tytułu prowizji

	III kwartał 2020 okres od 01.07.2020 do 30.09.2020	3 kwartały 2020 narastająco okres od 01.01.2020 do 30.09.2020	III kwartał 2019 okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019
Przychody z tytułu prowizji, w tym:				
marża transakcyjna na transakcjach wymiany walut	109,8	313,9	100,5	287,4
prowadzenie rachunków klientów	91,7	248,0	75,1	219,3
udzielanie kredytów	86,4	265,5	78,6	242,5
karty płatnicze i kredytowe	95,8	259,5	89,5	264,3
dystribucja jednostek uczestnictwa	19,8	57,6	19,0	53,5
oferowanie produktów ubezpieczeniowych	40,6	119,3	35,0	97,9
usługi faktoringowe i leasingowe	10,2	24,6	6,5	19,6
działalność maklerska	23,0	54,3	5,1	15,6
działalność powiernicza	9,0	24,5	7,0	21,2
zagraniczne operacje handlowe	10,0	23,1	10,0	28,5
pozostałe prowizje	9,3	24,2	6,5	26,4
Razem przychody z tytułu prowizji	505,6	1 414,5	432,8	1 276,2
Koszty prowizji	112,0	317,8	100,2	272,1
w tym karty płatnicze i kredytowe	61,4	174,2	56,4	144,1
Wynik z tytułu prowizji	393,6	1 096,7	332,6	1 004,1

7.3. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany

	III kwartał 2020 okres od 01.07.2020 do 30.09.2020	3 kwartały 2020 narastająco okres od 01.01.2020 do 30.09.2020	III kwartał 2019 okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019
Wynik z pozycji wymiany oraz wynik na pochodnych transakcjach walutowych, w tym:	14,2	52,7	12,9	40,9
wynik z pozycji wymiany	4,1	139,9	101,7	79,1
transakcje pochodne walutowe	10,1	-87,2	-88,8	-38,2
Wynik na transakcjach pochodnych na stopę procentową	6,3	-6,1	10,2	22,6
Wynik na instrumentach dłużnych przeznaczonych do obrotu	4,2	36,1	3,4	19,5
Wynik z tytułu wyceny kredytów i innych należności udzielonych klientom wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-0,3	-0,1	0,1	0,1
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	24,4	82,6	26,6	83,1

7.4. Wynik na sprzedaży papierów wartościowych i przychody z tytułu dywidend

	III kwartał 2020 okres od 01.07.2020 do 30.09.2020	3 kwartały 2020 narastająco okres od 01.01.2020 do 30.09.2020	III kwartał 2019 okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019
Wynik na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	0,0	7,3	0,0	0,0
Wynik na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz przychody z tytułu dywidend, w tym:	5,4	26,0	3,6	35,8
sprzedaż dłużnych papierów wartościowych	5,4	17,6	3,6	28,8
przychody z tytułu dywidend	0,0	8,4	0,0	7,0
Razem	5,4	33,3	3,6	35,8

7.5. Wynik na rachunkowości zabezpieczeń

	III kwartał 2020 okres od 01.07.2020 do 30.09.2020	3 kwartały 2020 narastająco okres od 01.01.2020 do 30.09.2020	III kwartał 2019 okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019
Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej papierów wartościowych	-13,7	22,9	1,1	6,5
wycena transakcji zabezpieczanej	-25,2	398,0	50,3	102,1
wycena transakcji zabezpieczającej	11,5	-375,1	-49,2	-95,6
Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-0,4	-8,4	-7,8	-15,3
nieefektywność wynikająca z zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-0,4	-8,4	-7,8	-15,3
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-14,1	14,5	-6,7	-8,8

7.6. Koszty działania

	III kwartał 2020 okres od 01.07.2020 do 30.09.2020	3 kwartały 2020 narastająco okres od 01.01.2020 do 30.09.2020	III kwartał 2019 okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019
Koszty pracownicze	330,9	949,4	315,9	895,0
Pozostałe koszty działania, w tym:	335,8	1 133,8	288,5	1 011,6
koszty marketingu i promocji	32,4	84,2	30,4	88,5
amortyzacja	72,5	215,9	67,3	206,4
opłaty na rzecz BFG, w tym:	41,9	246,9	17,7	184,3
na fundusz przymusowej restrukturyzacji	0,0	125,4	0,0	131,2
na fundusz gwarancyjny banków	41,9	121,5	17,7	53,1
opłaty na rzecz KNF	0,0	13,3	0,0	16,1
koszty IT	70,6	209,5	66,7	180,5
koszty utrzymania i wynajmu budynku	26,0	77,3	25,6	75,9
koszty z tytułu leasingów krótkoterminowych i leasingów aktywów o niskiej wartości	3,1	9,5	5,1	17,1
inne	89,3	277,2	75,7	242,8
Razem koszty działania	666,7	2 083,2	604,4	1 906,6

7.6.1. Zatrudnienie

Zatrudnienie w Grupie Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. kształtowało się następująco:

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
zatrudnienie w etatach	8 238,0	8 131,4	8 071,6	8 053,0
zatrudnienie w osobach	8 290	8 181	8 135	8 113

Zatrudnienie w ING Banku Śląskim S.A. kształtowało się następująco:

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
zatrudnienie w etatach	7 807,3	7 699,9	7 640,7	7 631,3
zatrudnienie w osobach	7 842	7 737	7 690	7 677

7.7. Odpisy z tytułu strat oczekiwanych

	III kwartał 2020 okres od 01.07.2020 do 30.09.2020	3 kwartały 2020 narastająco okres od 01.01.2020 do 30.09.2020	III kwartał 2019 okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019
Segment bankowości korporacyjnej	62,9	489,7	119,4	318,6
Segment bankowości detalicznej	82,4	259,7	60,8	122,5
Razem odpisy	145,3	749,4	180,2	441,1

7.8. Kredyty i inne należności udzielone innym bankom

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Rachunki bieżące	209,7	242,7	258,3	205,4
Lokaty międzybankowe	0,0	12,0	74,1	90,4
Kredyty i pożyczki	337,5	302,2	204,1	218,7
Złożone depozyty zabezpieczające typu call	184,3	187,7	262,1	290,2
Razem (brutto)	731,5	744,6	798,6	804,7
Odpisy z tytułu strat oczekiwanych, w tym:	-0,2	-0,2	-0,1	0,0
dotyczące kredytów i pożyczek	-0,2	-0,2	-0,1	0,0
Razem (netto)	731,3	744,4	798,5	804,7

7.9. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Wycena instrumentów pochodnych	716,6	700,3	554,3	708,2
Pozostałe aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	322,7	177,7	669,9	535,5
dłużne papiery wartościowe, w tym:	310,4	177,7	498,4	330,3
obligacje Skarbu Państwa	293,6	160,9	480,6	311,6
obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	16,8	16,8	17,8	18,7
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	12,3	0,0	171,5	205,2
Razem	1 039,3	878,0	1 224,2	1 243,7

7.10. Inwestycyjne papiery wartościowe

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody (FVOCI), w tym:	23 547,5	22 912,6	21 244,1	19 918,3
dłużne papiery wartościowe, w tym:	23 422,3	22 789,1	21 133,4	19 791,4
obligacje Skarbu Państwa	20 836,8	20 222,3	18 682,4	17 281,0
obligacje Skarbu Państwa w EUR	1 038,0	1 016,1	982,6	1 025,7
obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	1 062,5	1 075,2	1 021,5	1 014,7
obligacje Rządu Austriackiego	485,0	475,5	446,9	470,0
instrumenty kapitałowe, w tym:	125,2	123,5	110,7	126,9
Biuro Informacji Kredytowej S.A.	57,8	57,8	63,8	81,0
Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	15,2	15,1	14,7	15,0
pozostałe	52,2	50,6	32,2	30,9
Wyceniane według zamortyzowanego kosztu, w tym:	32 536,7	30 165,1	12 580,4	12 145,1
dłużne papiery wartościowe, w tym:	32 536,7	30 165,1	12 580,4	12 145,1
obligacje Skarbu Państwa	17 724,6	17 218,1	5 962,9	5 927,1
obligacje Skarbu Państwa w EUR	4 015,2	3 960,9	3 272,7	3 355,7
obligacje Banku Gospodarstwa Krajowego	2 119,8	520,2	508,5	530,7
obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	5 502,7	3 476,9	2 606,4	2 264,6
obligacje Polskiego Funduszu Rozwoju	3 002,3	2 989,0	0,0	0,0
bony skarbowe	172,1	0,0	0,0	0,0
bony pieniężne NBP	0,0	2 000,0	229,9	67,0
Razem	56 084,2	53 077,7	33 824,5	32 063,4

7.11. Kredyty i inne należności udzielone klientom

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	122 382,0	120 598,1	118 127,8	115 551,0
Wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	219,8	233,4	160,3	177,9
Razem (netto)	122 601,8	120 831,5	118 288,1	115 728,9

Kredyty i inne należności wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

	stan na 30.09.2020			stan na 30.06.2020			stan na 31.12.2019			stan na 30.09.2019		
	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto
Portfel kredytowy, w tym:	123 807,4	-3 247,9	120 559,5	121 505,6	-3 090,4	118 415,2	118 312,3	-2 481,3	115 831,0	116 205,5	-2 534,9	113 670,6
gospodarstwa domowe	64 107,7	-1 651,1	62 456,6	62 569,1	-1 531,5	61 037,6	58 524,1	-1 239,2	57 284,9	56 220,3	-1 327,1	54 893,2
podmioty gospodarcze	56 604,1	-1 596,3	55 007,8	55 989,5	-1 558,3	54 431,2	56 769,0	-1 241,8	55 527,2	56 793,9	-1 207,4	55 586,5
sektor instytucji rządowych i samorządowych	3 095,6	-0,5	3 095,1	2 947,0	-0,6	2 946,4	3 019,2	-0,3	3 018,9	3 191,3	-0,4	3 190,9
Razem (brutto), w tym:	123 807,4	-3 247,9	120 559,5	121 505,6	-3 090,4	118 415,2	118 312,3	-2 481,3	115 831,0	116 205,5	-2 534,9	113 670,6
Bankowość korporacyjna	69 981,0	-2 181,5	67 799,5	68 854,4	-2 110,5	66 743,9	69 916,7	-1 686,0	68 230,7	70 010,5	-1 659,6	68 350,9
kredyty w rachunku bieżącym	5 871,6	-588,2	5 283,4	10 095,9	-565,6	9 530,3	11 515,3	-515,8	10 999,5	9 239,6	-521,1	8 718,5
kredyty i pożyczki terminowe	46 811,7	-1 409,1	45 402,6	42 455,3	-1 375,6	41 079,7	41 166,6	-1 067,4	40 099,2	43 348,1	-1 047,8	42 300,3
należności leasingowe	9 626,2	-121,3	9 504,9	9 477,2	-113,2	9 364,0	9 396,8	-62,1	9 334,7	9 469,6	-46,5	9 423,1
należności faktoringowe	4 674,2	-62,3	4 611,9	4 597,6	-55,2	4 542,4	5 333,4	-40,1	5 293,3	5 333,5	-43,6	5 289,9
dłużne papiery wartościowe (korporacyjne i komunalne)	2 997,3	-0,6	2 996,7	2 228,4	-0,9	2 227,5	2 504,6	-0,6	2 504,0	2 619,7	-0,6	2 619,1
Bankowość detaliczna	53 826,4	-1 066,4	52 760,0	52 651,2	-979,9	51 671,3	48 395,6	-795,3	47 600,3	46 195,0	-875,3	45 319,7
kredyty i pożyczki hipoteczne	45 986,2	-317,5	45 668,7	44 975,2	-266,5	44 708,7	40 807,0	-209,6	40 597,4	38 618,2	-209,0	38 409,2
kredyty w rachunku bieżącym	654,3	-53,2	601,1	612,5	-53,4	559,1	645,2	-48,7	596,5	650,1	-55,9	594,2
pozostałe kredyty i pożyczki	7 185,9	-695,7	6 490,2	7 063,5	-660,0	6 403,5	6 943,4	-537,0	6 406,4	6 926,7	-610,4	6 316,3
Inne należności, w tym:	1 822,6	-0,1	1 822,5	2 183,0	-0,1	2 182,9	2 296,8	0,0	2 296,8	1 880,4	0,0	1 880,4
złożone depozyty zabezpieczające typu call	1 213,0	-0,1	1 212,9	1 368,3	-0,1	1 368,2	1 598,6	0,0	1 598,6	1 451,7	0,0	1 451,7
pozostałe należności	609,6	0,0	609,6	814,7	0,0	814,7	698,2	0,0	698,2	428,7	0,0	428,7
Razem	125 630,0	-3 248,0	122 382,0	123 688,6	-3 090,5	120 598,1	120 609,1	-2 481,3	118 127,8	118 085,9	-2 534,9	115 551,0

Jakość portfela kredytowego

	stan na 30.09.2020			stan na 30.06.2020			stan na 31.12.2019			stan na 30.09.2019		
	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto
Bankowość korporacyjna	69 981,0	-2 181,5	67 799,5	68 854,4	-2 110,5	66 743,9	69 916,7	-1 686,0	68 230,7	70 010,5	-1 659,6	68 350,9
aktywa w Etapie 1	57 069,4	-182,0	56 887,4	55 541,6	-172,4	55 369,2	61 733,3	-67,0	61 666,3	62 383,1	-67,2	62 315,9
aktywa w Etapie 2	9 792,7	-256,8	9 535,9	10 185,7	-252,4	9 933,3	5 261,7	-144,9	5 116,8	4 955,8	-148,3	4 807,5
aktywa w Etapie 3	3 117,9	-1 742,7	1 375,2	3 125,8	-1 685,7	1 440,1	2 920,2	-1 474,1	1 446,1	2 671,6	-1 444,1	1 227,5
aktywa POCl	1,0	0,0	1,0	1,3	0,0	1,3	1,5	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0
Bankowość detaliczna	53 826,4	-1 066,4	52 760,0	52 651,2	-979,9	51 671,3	48 395,6	-795,3	47 600,3	46 195,0	-875,3	45 319,7
aktywa w Etapie 1	50 226,6	-120,4	50 106,2	48 111,9	-79,5	48 032,4	44 045,1	-56,2	43 988,9	40 233,4	-56,5	40 176,9
aktywa w Etapie 2	2 709,5	-291,1	2 418,4	3 751,7	-321,9	3 429,8	3 741,9	-304,2	3 437,7	5 228,6	-260,2	4 968,4
aktywa w Etapie 3	888,0	-654,9	233,1	785,0	-578,5	206,5	608,6	-434,9	173,7	733,0	-558,6	174,4
aktywa POCl	2,3	0,0	2,3	2,6	0,0	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Razem portfel kredytowy	123 807,4	-3 247,9	120 559,5	121 505,6	-3 090,4	118 415,2	118 312,3	-2 481,3	115 831,0	116 205,5	-2 534,9	113 670,6

Grupa identyfikuje aktywa finansowe POCl, których wartość bilansowa na dzień 30.09.2020 r. wynosi 3,3 mln PLN (1,5 mln PLN na dzień 31.12.2019 r.). Są to ekspozycje z tytułu wierzytelności z utratą wartości nabyte w związku z przejęciem w roku 2017 Bieszczadzkiej SKOK oraz ekspozycje, które w wyniku restrukturyzacji zostały istotnie zmodyfikowane, co wiązało się z koniecznością usunięcia pierwotnego zaangażowania kredytowego i ponownym ujęciem aktywa w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Zmiana odpisu na oczekiwane straty kredytowe

	3 kwartały 2020 okres od 01.01.2020 do 30.09.2020				3 kwartały 2019 okres od 01.01.2019 do 30.09.2019			
	Etap 1	Etap 2	Etap 3	Razem	Etap 1	Etap 2	Etap 3	Razem
Odpis na początek okresu	123,2	449,1	1 909,1	2 481,4	114,2	424,8	1 731,0	2 270,0
Zmiany w okresie, w tym:	179,2	98,8	488,5	766,5	9,5	-16,3	271,7	264,9
odpisy na kredyty udzielone w okresie	104,1	-	-	104,1	56,8	-	-	56,8
transfer do Etapu 1	30,4	-135,5	-6,7	-111,8	9,4	-85,6	-6,8	-83,0
transfer do Etapu 2	-23,6	218,7	-19,8	175,3	-23,8	183,9	-24,6	135,5
transfer do Etapu 3	-3,0	-68,7	415,9	344,2	-4,7	-55,4	439,2	379,1
zmiana oszacowania odpisu z tytułu strat oczekiwanych	70,6	83,3	82,2	236,1	-28,4	-60,1	-2,3	-90,8
wyłączenie z bilansu (umorzenia, sprzedaż)	-	-	-35,7	-35,7	-	-	-168,1	-168,1
naliczenia i spisania odsetek efektywnych	-	-	71,1	71,1	-	-	43,0	43,0
pozostałe	0,7	1,0	-18,5	-16,8	0,2	0,9	-8,7	-7,6
Odpis na koniec okresu	302,4	547,9	2 397,6	3 247,9	123,7	408,5	2 002,7	2 534,9

7.12. Dłużne papiery wartościowe

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Dłużne papiery wartościowe przeznaczone do obrotu (Nota 7.9)	310,4	177,7	498,4	330,3
Dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody w portfelu inwestycyjnych papierów wartościowych (Nota 7.10)	23 422,3	22 789,1	21 133,4	19 791,4
Dłużne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu w portfelu inwestycyjnych papierów wartościowych (Nota 7.10)	32 536,7	30 165,1	12 580,4	12 145,1
Dłużne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu w portfelu kredytów i innych należności udzielonych klientom (Nota 7.11)	2 996,7	2 227,5	2 504,0	2 619,1
Razem	59 266,1	55 359,4	36 716,2	34 885,9

7.13. Rzeczowe aktywa trwałe

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	380,5	400,1	398,4	405,4
Nieruchomości i inwestycje w obcych środkach trwałych	326,2	329,1	330,8	313,6
Sprzęt informatyczny	104,0	102,0	106,8	95,7
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	68,2	72,0	76,0	70,9
Środki trwałe w budowie	38,2	22,0	44,0	36,0
Razem	917,1	925,2	956,0	921,6

7.14. Zobowiązania wobec innych banków

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Rachunki bieżące	474,3	281,9	474,9	1 334,8
Depozyty międzybankowe	284,7	119,2	1 559,5	422,0
Kredyty otrzymane*	3 462,1	3 487,3	3 639,5	3 789,5
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0,0	0,0	31,1	1 413,9
Przyjęte depozyty zabezpieczające typu call	652,0	700,6	549,2	604,2
Pozostałe zobowiązania	10,0	5,6	1,9	28,7
Razem	4 883,1	4 594,6	6 256,1	7 593,1

*) Pozycja "Kredyty otrzymane" obejmuje finansowanie długoterminowych kontraktów leasingowych w EUR (tzw. "matched funding") otrzymane przez spółkę zależną ING Lease Sp. z o.o. od ING Banku NV.

7.15. Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Wycena instrumentów pochodnych	684,8	613,6	667,2	724,8
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	12,1	3,6	247,9	266,7
zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji papierów wartościowych	12,1	0,0	167,2	176,4
zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	0,0	3,6	80,7	90,3
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0,0	3,6	80,7	90,3
Razem	696,9	617,2	915,1	991,5

7.16. Zobowiązania wobec klientów

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Depozyty, w tym:	152 724,2	149 301,0	128 800,1	123 715,9
Gospodarstwa domowe	99 145,9	99 065,9	87 643,7	84 106,9
Podmioty gospodarcze	50 502,2	48 100,3	36 191,2	36 685,1
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	3 076,1	2 134,8	4 965,2	2 923,9
Razem, w tym:	152 724,2	149 301,0	128 800,1	123 715,9
Bankowość korporacyjna	65 293,3	61 911,3	49 848,1	47 240,3
depozyty bieżące	48 310,0	45 550,1	34 707,2	29 598,6
depozyty oszczędnościowe	16 144,6	15 497,5	13 513,1	13 204,4
depozyty terminowe	838,7	863,7	1 627,8	4 437,3
Bankowość detaliczna	87 430,9	87 389,7	78 952,0	76 475,6
depozyty bieżące	20 297,9	18 942,0	15 706,7	14 954,7
depozyty oszczędnościowe	65 342,5	66 078,4	60 812,0	58 951,3
depozyty terminowe	1 790,5	2 369,3	2 433,3	2 569,6
Pozostałe zobowiązania, w tym:	1 675,6	1 678,3	1 673,4	2 070,4
zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	501,3	460,2	400,1	423,5
pozostałe zobowiązania	1 174,3	1 218,1	1 273,3	1 646,9
depozyty zabezpieczające typu call	32,6	19,9	11,6	26,5
pozostałe zobowiązania	1 141,7	1 198,2	1 261,7	1 620,4
Razem zobowiązania wobec klientów	154 399,8	150 979,3	130 473,5	125 786,3

7.17. Rezerwy

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	97,3	103,6	107,1	126,1
Rezerwa na odpisy emerytalne	58,3	57,5	55,9	42,5
Rezerwa na sprawy sporne*	18,3	18,3	18,1	42,3
Inne rezerwy	22,2	23,6	24,6	17,0
Razem	196,1	203,0	205,7	227,9

*) Więcej informacji nt. rezerw na sprawy sporne znajduje się w dalszej części sprawozdania w punkcie 12. *Rozliczenia z tytułu spraw spornych.*

7.18. Inne zobowiązania

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Rozliczenia międzyokresowe, w tym:	409,9	354,5	417,1	396,0
z tytułu świadczeń pracowniczych	233,8	176,7	281,1	234,5
z tytułu prowizji	171,1	172,9	131,4	150,3
pozostałe	5,0	4,9	4,6	11,2
Pozostałe zobowiązania, w tym:	2 115,2	2 112,3	1 661,8	2 306,7
zobowiązanie z tytułu leasingu	395,8	413,5	404,5	414,9
rozrachunki międzybankowe	873,6	770,8	569,4	1 127,6
rozrachunki z dostawcami	379,4	372,0	317,1	324,9
rozrachunki publiczno-prawne	101,8	92,8	97,2	101,3
pozostałe	364,6	463,2	273,6	338,0
Razem	2 525,1	2 466,8	2 078,9	2 702,7

7.19. Wartość godziwa

Poniżej zaprezentowano wartości bilansowe aktywów i zobowiązań finansowych w rozbiciu na poszczególne kategorie (poziomy) wyceny. W roku 2020 nie było przesunięć pomiędzy poziomami wyceny.

stan na 30.09.2020

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	RAZEM
Aktywa finansowe, w tym:	23 745,0	1 770,7	345,0	25 860,7
Wycena instrumentów pochodnych	0,0	716,6	0,0	716,6
Pozostałe aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	322,7	0,0	0,0	322,7
dłużne papiery wartościowe, w tym:	310,4	0,0	0,0	310,4
obligacje Skarbu Państwa	293,6	0,0	0,0	293,6
obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	16,8	0,0	0,0	16,8
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	12,3	0,0	0,0	12,3
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0,0	1 054,1	0,0	1 054,1
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	23 422,3	0,0	125,2	23 547,5
dłużne papiery wartościowe, w tym	23 422,3	0,0	0,0	23 422,3
obligacje Skarbu Państwa	20 836,8	0,0	0,0	20 836,8
obligacje Skarbu Państwa w EUR	1 038,0	0,0	0,0	1 038,0
obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	1 062,5	0,0	0,0	1 062,5
obligacje Rządu Austriackiego	485,0	0,0	0,0	485,0
instrumenty kapitałowe	0,0	0,0	125,2	125,2
Kredyty i inne należności wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0,0	0,0	219,8	219,8
Zobowiązania finansowe, w tym:	12,1	1 134,5	0,0	1 146,6
Wycena instrumentów pochodnych	0,0	684,8	0,0	684,8
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	12,1	0,0	0,0	12,1
zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji papierów wartościowych	12,1	0,0	0,0	12,1
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0,0	449,7	0,0	449,7

stan na 31.12.2019

	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	RAZEM
Aktywa finansowe, w tym:	21 803,3	1 405,9	271,0	23 480,2
Wycena instrumentów pochodnych	0,0	554,3	0,0	554,3
Pozostałe aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	669,9	0,0	0,0	669,9
dłużne papiery wartościowe, w tym:	498,4	0,0	0,0	498,4
obligacje Skarbu Państwa	480,6	0,0	0,0	480,6
obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	17,8	0,0	0,0	17,8
transakcje z przyrzeczeniem odkupu	171,5	0,0	0,0	171,5
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0,0	851,6	0,0	851,6
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w tym:	21 133,4	0,0	110,7	21 244,1
dłużne papiery wartościowe, w tym	21 133,4	0,0	0,0	21 133,4
obligacje Skarbu Państwa	18 682,4	0,0	0,0	18 682,4
obligacje Skarbu Państwa w EUR	982,6	0,0	0,0	982,6
obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	1 021,5	0,0	0,0	1 021,5
obligacje Rządu Austriackiego	446,9	0,0	0,0	446,9
instrumenty kapitałowe	0,0	0,0	110,7	110,7
Kredyty i inne należności wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0,0	0,0	160,3	160,3
Zobowiązania finansowe, w tym:	247,9	1 213,2	0,0	1 461,1
Wycena instrumentów pochodnych	0,0	667,2	0,0	667,2
Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	247,9	0,0	0,0	247,9
zobowiązania z tytułu krótkiej pozycji papierów wartościowych	167,2	0,0	0,0	167,2
zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	80,7	0,0	0,0	80,7
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0,0	546,0	0,0	546,0

W trzecim kwartale 2020 roku techniki wyceny dla Poziomu 1 i 2 wyceny nie uległy zmianie. W aktywach finansowych klasyfikowanych do poziomu 3 wyceny na 30 września 2020 roku znajdują się nienotowane instrumenty kapitałowe oraz kredyty, które nie spełniły kryterium SPPI wg MSSF 9.

Wycena do wartości godziwej nienotowanych udziałów kapitałowych w innych spółkach jest oparta o modele dochodowe dyskontujące przyszłe przepływy pieniężne. Szacunki przyszłych przepływów pieniężnych zostały oszacowane w oparciu o średnioterminowe prognozy rentowości przygotowane przez Zarządy tych spółek. Stopa dyskonta jest oparta o koszt kapitału własnego szacowany w oparciu o model CAPM (Capital Asset Pricing Model).

Metodyka wyceny do wartości godziwej portfela kredytów opiera się na metodzie zdyskontowanych przepływów pieniężnych. W ramach tej metody dla każdego wycenianego kontraktu szacowane są oczekiwane przepływy pieniężne, czynniki dyskontowe na poszczególne daty płatności oraz wyznaczana jest wartość zdyskontowanych przepływów pieniężnych na datę wyceny. Modele wyceny zasilane są parametrami biznesowymi dla poszczególnych kontraktów oraz parametrami obserwowalnymi przez rynek, takimi jak krzywe stóp procentowych, koszt płynności i koszt kapitału. Zmiana parametrów przyjętych do wyceny nie miała istotnego wpływu na wartość wyceny na 30 września 2020 roku.

W okresie 3 kwartałów 2020 roku zmiana wyceny instrumentów kapitałowych klasyfikowanych do poziomu 3 wyceny uwzględniona w pozostałych całkowitych dochodach wyniosła 7,4 mln zł.

Wpływ wyceny instrumentów kapitałowych i kredytów klasyfikowanych do poziomu 3 wyceny na rachunek zysków i straty był nieistotny.

7.19.1. Aktywa i zobowiązania finansowe, które w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie są prezentowane w wartości godziwej

stan na 30.09.2020

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa			RAZEM
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Inwestycyjne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	32 536,7	30 048,5	3 208,0	0,0	33 256,5
obligacje Skarbu Państwa	17 724,6	18 182,6	0,0	0,0	18 182,6
obligacje Skarbu Państwa w EUR	4 015,2	4 063,8	0,0	0,0	4 063,8
obligacje Banku Gospodarstwa Krajowego	2 119,8	2 197,4	0,0	0,0	2 197,4
obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	5 502,7	5 604,7	0,0	0,0	5 604,7
obligacje Polskiego Funduszu Rozwoju	3 002,3	0,0	3 035,8	0,0	3 035,8
bony skarbowe	172,1	0,0	172,2	0,0	172,2
Kredyty i inne należności udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	122 382,0	0,0	0,0	121 683,3	121 683,3
Bankowość korporacyjna, w tym:	67 799,5	0,0	0,0	67 918,1	67 918,1
kredyty i pożyczki (w rachunku bieżącym i terminowe)	50 686,0	0,0	0,0	50 884,7	50 884,7
należności leasingowe	9 504,9	0,0	0,0	9 499,1	9 499,1
należności faktoringowe	4 611,9	0,0	0,0	4 611,9	4 611,9
dłużne papiery wartościowe (korporacyjne i komunalne)	2 996,7	0,0	0,0	2 922,4	2 922,4
Bankowość detaliczna, w tym:	52 760,0	0,0	0,0	51 942,7	51 942,7
kredyty i pożyczki hipoteczne	45 668,7	0,0	0,0	44 817,5	44 817,5
kredyty i pożyczki pozostałe	7 091,3	0,0	0,0	7 125,2	7 125,2
Inne należności	1 822,5	0,0	0,0	1 822,5	1 822,5
Zobowiązania wobec klientów	154 399,8	0,0	0,0	154 405,6	154 405,6
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	397,3	0,0	0,0	413,8	413,8
Zobowiązania podporządkowane	2 265,2	0,0	0,0	2 119,4	2 119,4

stan na 31.12.2019

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa			RAZEM
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Inwestycyjne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	12 580,4	12 127,2	229,9	0,0	12 357,1
obligacje Skarbu Państwa	5 962,9	5 806,5	0,0	0,0	5 806,5
obligacje Skarbu Państwa w EUR	3 272,7	3 223,2	0,0	0,0	3 223,2
obligacje Banku Gospodarstwa Krajowego	508,5	525,3	0,0	0,0	525,3
obligacje Europejskiego Banku Inwestycyjnego	2 606,4	2 572,2	0,0	0,0	2 572,2
bony pieniężne NBP	229,9	0,0	229,9	0,0	229,9
Kredyty i inne należności udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	118 127,8	0,0	0,0	117 932,6	117 932,6
Bankowość korporacyjna, w tym:	68 230,7	0,0	0,0	68 141,2	68 141,2
kredyty i pożyczki (w rachunku bieżącym i terminowe)	51 098,7	0,0	0,0	51 169,7	51 169,7
należności leasingowe	9 334,7	0,0	0,0	9 333,3	9 333,3
należności faktoringowe	5 293,3	0,0	0,0	5 293,3	5 293,3
dłużne papiery wartościowe (korporacyjne i komunalne)	2 504,0	0,0	0,0	2 344,9	2 344,9
Bankowość detaliczna, w tym:	47 600,3	0,0	0,0	47 494,6	47 494,6
kredyty i pożyczki hipoteczne	40 597,4	0,0	0,0	40 461,7	40 461,7
kredyty i pożyczki pozostałe	7 002,9	0,0	0,0	7 032,9	7 032,9
Inne należności	2 296,8	0,0	0,0	2 296,8	2 296,8
Zobowiązania wobec klientów	130 473,5	0,0	0,0	130 473,6	130 473,6
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	399,7	0,0	0,0	399,7	399,7
Zobowiązania podporządkowane	2 131,1	0,0	0,0	2 139,0	2 139,0

7.20. Łączny współczynnik kapitałowy

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Fundusze własne				
A. Kapitały własne ze sprawozdania z sytuacji finansowej, w tym:	18 595,8	18 235,5	15 223,3	15 262,7
A.I. Kapitały własne ujęte w funduszach własnych	14 122,5	14 071,7	12 879,3	12 617,1
A.II. Kapitały własne nie ujęte w wyliczeniu funduszy własnych	4 473,3	4 163,8	2 344,0	2 645,6
B. Pozostałe składniki (pomniejszenia i zwiększenia) funduszy własnych, w tym:	2 093,8	2 065,1	1 712,4	699,1
zobowiązania podporządkowane	2 263,4	2 233,0	2 129,3	1 093,4
wartość firmy i inne wartości niematerialne	-514,0	-514,3	-521,5	-518,4
niedobór/nadwyżka korekt z tytułu ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat według metody AIRB	-0,1	-0,1	-67,4	-105,7
korekta w okresie przejściowym z tytułu dostosowania do wymogów MSSF 9*	370,0	370,2	220,3	256,3
korekta wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	-25,5	-23,7	-48,3	-26,5
Fundusze własne przyjęte do kalkulacji łącznego współczynnika kapitałowego (A.I. + B), w tym:	16 216,3	16 136,8	14 591,7	13 316,2
Kapitał podstawowy Tier 1	13 952,9	13 903,8	12 462,4	12 222,8
Kapitał Tier 2	2 263,4	2 233,0	2 129,3	1 093,4
Aktywa ważone ryzykiem; w tym:	86 997,5	88 113,6	86 477,3	86 120,1
z tytułu ryzyka kredytowego	76 671,3	77 920,0	75 706,5	75 110,6
z tytułu ryzyka operacyjnego	9 344,0	9 344,0	8 762,9	8 762,9
pozostałe	982,2	849,6	2 007,9	2 246,6
Łączne wymogi kapitałowe	6 959,8	7 049,1	6 918,1	6 889,6
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	18,64%	18,31%	16,87%	15,46%
minimalny wymagany poziom	11,001%	11,002%	13,955%	13,966%
nadwyżka wskaźnika TCR (p.p)	7,64	7,31	2,91	1,49
Współczynnik kapitału Tier 1 (T1)	16,04%	15,78%	14,41%	14,19%
minimalny wymagany poziom	9,001%	9,002%	11,955%	11,966%
nadwyżka wskaźnika T1 (p.p)	7,04	6,78	2,45	2,22

*) W kalkulacji współczynników kapitałowych Grupa skorzystała z przepisów przejściowych w zakresie złagodzenia wpływu wdrożenia standardu MSSF 9 na poziom funduszy własnych. W przypadku pełnego ujęcia wpływu wdrożenia standardu MSSF 9 łączny współczynnik kapitałowy kształtowałby się na poziomie 18,38% a współczynnik kapitału Tier 1 na poziomie 15,62% (odpowiednio 16,64% i 14,18% wg stanu na 31.12.2019 roku oraz 15,18% i 13,91% wg stanu na 30.09.2019 roku).

8. Wskazanie czynników, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w kolejnych kwartałach

- Wyjście gospodarek rozwiniętych z zapaści po pierwszej fali pandemii było relatywnie szybkie. To efekt szybkiego zamknięcia gospodarki, które wyhamowało rozprzestrzenianie się choroby a następnie szybkiego zniesienia restrykcji administracyjnych wspartego impulsami fiskalnymi – w Polsce określanymi jako „tarcze antykryzysowe”.
- Ryzyko dla globalnej koniunktury na przełomie roku, szczególnie w Europie, ponownie wzrosło. Tempo rozprzestrzeniania się Covid-19 jest obecnie dużo szybsze niż podczas I fali. Zniesienie lock-downów doprowadziło do II fali pandemii, która rozprzestrzenia się już szybciej niż I fala. Sytuacja pogarsza się jednak na tyle szybko, że powrót do częściowych lock-downów może okazać się nieunikniony. Przebieg drugiej fali w Zachodniej Europie jest jednak mniej dramatyczny – nowe zachorowania skoczyły nawet parokrotnie (Francja, UK), ale liczba zgonów przypadająca na 100 nowych chorych spadła z 20 do około 1. W efekcie rządy odczuwają mniejszą presję do hamowania infekcji Covid-19 i stosują mniej drastyczną prewencję, np. zamykają bary i puby, ale nie sklepy.

Restrykcje są też ograniczone geograficzne. Ich wpływ na gospodarkę jest więc mniejszy niż lockdownów na wiosnę.

- Ryzyko dla globalnej koniunktury związane z pandemią może wymusić dalsze poluzowanie polityki głównych banków centralnych. W ocenie ekonomistów ING szanse na kolejne obniżki stóp procentowych przez Europejski Bank Centralny, czy Rezerwę Federalną są relatywnie małe. Bardziej prawdopodobne jest zwiększenie skali programów skupu aktywów. Będzie to z jednej strony wsparciem dla koniunktury, np. poprzez ograniczanie wzrostów rentowności obligacji korporacyjnych. Z drugiej pomoże ustabilizować rynki długu skarbowego w obliczu dużej podaży obligacji finansujących rekordowe programy pomocowe.
- Również w Polsce odbudowa koniunktury po 2 kwartale była silna. Pomogła korzystna struktura PKB – mały udział motoryzacji czy turystyki, duża dywersyfikacja polskiego eksportu. Także uruchomione przez rząd programy wsparcia pomogły zahamować wzrost bezrobocia oraz ograniczyły liczbę upadłości przedsiębiorstw. II fala epidemii przyszła jednak szybko, Polska zbliża się dobowych przyrostów nowych zachorowań obserwowanych we Włoszech w szczycie I fali, ale liczba przypadków śmiertelnych jest wciąż 10-krotnie mniejsza niż wówczas we Włoszech. Ten czynnik, jak i duże koszty zamknięcia gospodarki powodują, że najbardziej prawdopodobny jest scenariusz „pełzającego lockdownu” (zwiększanie liczby czerwonych powiatów, przejściowe zawieszenie nauki w szkołach), ale brak urzędowego zamykania sklepów. W ocenie ekonomistów ING Banku Śląskiego do ponownego odbicia koniunktury dojdzie w przyszłym roku.
- Do uruchomienia inwestycji z Funduszu Odbudowy UE pozostał prawie rok, co może wymagać mobilizacji dodatkowych środków finansowych, np. w przypadku pogłębienia lockdownu. Wg szacunków ekonomistów ING Banku Śląskiego finanse publiczne mogą wygenerować dodatkowy program antykrzysowy wynoszący około 110,0 mld zł, poprzez realizację zaplanowanych wysokich deficytów i za sprawą wykorzystania istniejących mandatów emisyjnych BGK, ewentualnie PFR. To jednak ostateczność bo Polska przygotowuje się na rekordowy napływ środków unijnych od końca 2021 roku i chce wspierać inwestycje publiczne a nie tylko programy pomocowe.
- Niepewne perspektywy odbicia koniunktury najprawdopodobniej oznaczają, że stopy procentowe w Polsce nie zmienią się co najmniej do 2022 roku. Bank centralny powinien również kontynuować program skupu obligacji skarbowych oraz gwarantowanych przez Skarb Państwa. Wysokie koszty fiskalne pandemii i związanych z nią programów pomocowych oznaczają wysoką podaż obligacji w przyszłym roku. Bez wsparcia ze strony NBP wysokie podaże oznaczałyby istotne osłabienie obligacji skarbowych i wzrost kosztów obsługi zadłużenia.
- Obawy o skutki II fali pandemii mogą w końcówce roku wspierać amerykańskiego dolara. Ryzyka te zdecydowanie bardziej dotyczą obecnie strefy euro. Rosną też szanse na poluzowanie fiskalne w USA po tegorocznych wyborach prezydenckich. W 2021 kurs €/US\$ powinien jednak wzrosnąć, ponad 1,20. Złoty w horyzoncie przyszłego roku prawdopodobnie pozostanie słaby wobec euro. Kurs €/PLN w ocenie ekonomistów ING Banku Śląskiego powinien utrzymać się ponad 4,40-45. Odzwierciedla to przede wszystkim niezwykle łagodne nastawienie Narodowego Banku Polskiego, m.in. najniższy poziom stóp procentowych w regionie.
- Dalsza dynamika rozwoju pandemii, czas jej trwania, wpływ rządowego wsparcia na gospodarkę oraz uwarunkowania zewnętrzne mogą mieć również istotny wpływ na poziom ryzyka kredytowego dotyczącego Kredytów i innych należności udzielonych klientom. Wpływ parametrów makroekonomicznych na poziom odpisów z tytułu strat oczekiwanych i związaną z tym niepewność szacunków opisano punkcie 2 niniejszego sprawozdania (*Istotne zdarzenia w III kwartale 2020 roku, Informacja o wpływie epidemii koronawirusa na działalność Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A.*).

9. Pozycje pozabilansowe

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Udzielone zobowiązania pozabilansowe	41 656,8	39 330,8	36 547,7	35 760,1
Otrzymane zobowiązania pozabilansowe	11 477,4	9 018,5	8 645,7	7 644,3
Pozabilansowe instrumenty finansowe	816 244,4	766 352,9	646 273,0	683 942,2
Pozycje pozabilansowe ogółem	869 378,6	814 702,2	691 466,4	727 346,6

W trzecim kwartale 2020 roku Grupa podjęła decyzję o zmianie prezentacji w zakresie gwarancji otrzymanych. Obecna prezentacja uwzględnia tylko te gwarancje, które stanowią podstawę do redukcji aktywów ważonych ryzykiem oraz odpisów aktualizujących z tytułu strat oczekiwanych.

10. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W trzecim kwartale 2020 roku, podobnie jak w trzecim kwartale 2019 roku, nie wystąpiły emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

Na 30 września 2020 roku Grupa posiadała zobowiązania z tytułu emisji listów zastawnych wyemitowanych w ramach ustanowionego w roku 2019 Programu emisji listów zastawnych ING Banku Hipotecznego S.A. ('Program'). Celem ustanowienia Programu było stworzenie infrastruktury prawnej w ramach której Grupa będzie mogła przeprowadzać emisje listów zastawnych zarówno na rynku lokalnym jak i zagranicznym. Środki pozyskane z inauguracyjnej 5-cio letniej „zielonej” emisji, przeprowadzonej w czwartym kwartale 2019 roku, zostały przeznaczone na refinansowanie złotych kredytów hipotecznych osób fizycznych, zabezpieczonych na nieruchomościach należących do 15% najbardziej efektywnych energetycznie budynków w Polsce. Wykup emisji będzie miał miejsce w październiku 2024 roku.

11. Wyłacone dywidendy

Zarząd Banku podjął decyzję o zmianie wniosku dotyczącego podziału zysku za 2019 rok oraz projektu uchwały przedłożonej Walnemu Zgromadzeniu w sprawie podziału zysku za 2019 rok w ten sposób, że kwota uprzednio przeznaczona na dywidendę, czyli 494.380.000,00 zł, zostanie pozostawiona jako niepodzielona.

Walne Zgromadzenie w dniu 29 marca 2019 roku podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy za 2018 rok, na podstawie której Bank wypłacił dywidendę za 2018 rok w łącznej wysokości 455,35 mln zł, tj. w kwocie 3,50 zł brutto na jedną akcję. Właściciele akcji nabyli prawo do dywidendy w dniu 18 kwietnia 2019 roku, wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 6 maja 2019 roku.

12. Rozliczenia z tytułu spraw spornych

Wartości utworzonych przez Grupę rezerw zaprezentowano w nocie 7.17 Rezerwy.

Rezerwa na sprawy sporne

Wartość postępowań dotyczących zobowiązań lub wierzytelności toczących się w 3 kwartale 2020 roku nie przekroczyła 10% kapitałów własnych Grupy, podobnie jak w 3 kwartale 2019. W ocenie Grupy żadne z pojedynczych postępowań toczących się w roku 2020 przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, jak również wszystkie postępowania łącznie nie stwarzają zagrożenia dla płynności finansowej Grupy.

Zmiana stanu rezerw na roszczenia sporne

	III kwartał 2020 okres od 01.07.2020 do 30.09.2020	3 kwartały 2020 narastająco okres od 01.01.2020 do 30.09.2020	III kwartał 2019 okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019
Stan na początek okresu	18,3	18,1	37,9	32,5
Utworzenie rezerw	0,6	1,4	4,7	11,1
Rozwiązanie rezerw	-	-0,4	-	-0,4
Wykorzystanie rezerw	-0,6	-0,7	-	-0,3
Reklasyfikacje	-	-0,1	-0,3	-0,6
Stan na koniec okresu	18,3	18,3	42,3	42,3

Postępowania prowadzone przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK)

- Postępowanie w sprawie postanowień przewidujących możliwość zmiany wzorca umownego, umowy lub tabeli opłat i prowizji z ważnych przyczyn, tzw. klauzul modyfikacyjnych

1 kwietnia 2019 roku Prezes UOKiK wszczął z urzędu postępowanie w sprawie o uznanie wzorca umowy za niedozwolony w zakresie postanowień umownych, które mogą naruszać art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Postępowanie dotyczy postanowień przewidujących możliwość zmiany wzorca umownego, umowy lub tabeli opłat i prowizji z ważnych przyczyn, tzw. klauzul modyfikacyjnych.

Zakres postępowania odnosi się do zapisów w różnych ogólnych warunkach umów, regulaminach oraz umowach zawieranych z konsumentami: dla pożyczek pieniężnych, limitu zadłużenia w koncie, udzielania i spłaty kredytów w rachunku brokerskim, korzystanie z karty kredytowej – w wersji obowiązującej od 7 marca 2016 roku; dla rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz oszczędnościowych – w wersji obowiązującej od 9 listopada 2015 roku; dla prowadzenia rachunków płatniczych – w wersji obowiązującej od 6 sierpnia 2018 roku; dla kart przedpłaconych – w wersji obowiązującej od 1 stycznia 2016 roku.

W ocenie Prezesa UOKiK analizowane klauzule modyfikacyjne mogą stanowić niedozwolone postanowienia umowne ze względu na:

- możliwość jednostronnej zmiany ogólnych warunków umowy co do jej istotnych postanowień, w zakresie umów umożliwiających generowanie zadłużenia po stronie konsumentów, zawartych na czas oznaczony,
- ogólny, niedoprecyzowany charakter przesłanek jednostronnej zmiany umowy, który nie daje konsumentom możliwości ich poprawnej weryfikacji, a w niektórych zapisach brak ograniczeń czasowych co do zakresu zmian,
- brak zapisów dotyczących możliwości kontynuowania umowy zawartej na czas oznaczony dotyczącej kredytowania potrzeb konsumentów na dotychczasowych zasadach w przypadku niezaakceptowania jednostronnych propozycji zmian kierowanych ze strony banku.

31 lipca 2020 roku UOKiK zadecydował o przedłużeniu zakończenia postępowania.

- Postępowanie w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Przed Prezesem UOKiK prowadzone było postępowanie wszczęte z urzędu 9 lipca 2014 roku w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na: dokonywaniu w trakcie obowiązywania umów o kartę płatniczą wymiany kart płatniczych niewyposażonych w funkcję zbliżeniową na karty wyposażone w tą funkcję bez zmiany treści umowy; wywodzeniu skutków prawnych z Komunikatu dla posiadacz rachunków określonych w Regulaminie świadczenia przez ING Bank Śląski usług w ramach prowadzenia rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz rachunków oszczędnościowych dla osób fizycznych; niedostarczeniu

konsumantom informacji o możliwości oraz zasadach dokonywania za pomocą kart płatniczych tzw. transakcji zbliżeniowych, limitach wydatków dla transakcji płatniczych wykonywanych za pomocą tych kart płatniczych, w postaci papierowej lub na innym trwałym nośniku, w odpowiednim czasie przed zawarciem umowy. Propozycje zobowiązań banku przedstawione nadzorcy w ramach powyższego postępowania zostały już zrealizowane 18 grudnia 2018 roku UOKiK zadecydował o przedłużeniu postępowania.

- Postępowanie w sprawie zarzutu praktyk ograniczających konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z płatnościami za pomocą kart płatniczych w Polsce

Prezes UOKiK na wniosek Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji – Związek Pracodawców (POHiD), po przeprowadzeniu przeciwko ING Bankowi Śląskiemu S.A. oraz innym bankom postępowania antymonopolowego, wydał 29 grudnia 2006 r. decyzję, stwierdzającą, że Bank dopuścił się praktyk ograniczających konkurencję. UOKiK uznał za ograniczającą konkurencję praktykę polegającą na uczestniczeniu przez różne polskie banki, w tym Bank, w porozumieniu ograniczającym konkurencję na rynku usług acquiringowych związanych z regulowaniem zobowiązań konsumentów wobec akceptantów, z tytułu płatności za nabywane przez konsumentów towary i usługi, za pomocą kart płatniczych na terytorium Polski poprzez wspólne ustalanie wysokości stawek opłaty interchange pobieranej od transakcji dokonywanych kartami systemu Visa i MasterCard w Polsce. W związku ze stwierdzeniem praktyk ograniczających konkurencję UOKiK nałożył kary pieniężne, w tym na Bank w kwocie 14,1 mln zł.

Od decyzji tej m.in. Bank złożył odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK). Wyrokiem 12 listopada 2008 SOKiK zmienił decyzję UOKiK, w ten sposób, że nie stwierdził praktyki ograniczającej konkurencję. 22 kwietnia 2010 roku wyrok ten został uchylony wyrokiem Sądu Apelacyjnego, który przekazał sprawę SOKiK do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem SOKiK z 21 listopada 2013 roku Sąd nie zmienił decyzji UOKiK w zakresie zarzutu ograniczenia konkurencji ale zmniejszył Bankowi karę do kwoty 403.209 zł. Wyrok SOKiK został jednak zmieniony wyrokiem Sądu Apelacyjnego, który w dniu 06 października 2015 roku orzekł o zmianie wyroku SOKiK w ten sposób, że oddalono wszystkie odwołania w całości. Wskutek tego orzeczenia decyzja Prezesa stała się prawomocna, a Bank w październiku 2015 roku zapłacił orzeczoną karę 14,1 mln zł.

Bank, podobnie jak inne banki uczestniczące w postępowaniu, wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego. 25 października 2017 roku Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego przekazując temu sądowi sprawę do ponownego rozpoznania. Zgodnie ze stanowiskiem UOKiK zapłacona kara została Bankowi zwrócona. Obecnie trwa postępowanie przed Sądem Apelacyjnym, który 24 października 2018 roku odroczył rozprawę, zarazem nakładając na pełnomocników stron określone zobowiązania w zakresie złożenia oświadczeń lub dokumentów. Zobowiązanie to wykonano. Sąd Apelacyjny wyznaczył termin kolejnej rozprawy na 23 listopada 2020 roku.

Ze względu na brak ostatecznych rozstrzygnięć kwota zwróconej kary nie została ujęta w rachunku zysków i strat. Według stanu na 30 września 2020 roku Grupa utrzymuje rezerwę w wysokości 14,1 mln zł.

Inne rezerwy

Pozycja ta zawiera rezerwy dotyczące spłaconych kredytów hipotecznych indeksowanych kursem franka szwajcarskiego oraz rezerwy na zwroty prowizji z tytułu kredytów konsumenckich przedpłaconych przez klientów.

Ryzyko prawne związane z portfelem kredytów indeksowanych do CHF

Sprawy sądowe, w tym związane z portfelem kredytów hipotecznych indeksowanych kursem franka szwajcarskiego, są poddawane regularnej ocenie na bazie funkcjonujących w Banku procedur.

Na 30 września 2020 roku Bank posiadał należności z tytułu detalicznych kredytów hipotecznych indeksowanych kursem CHF w kwocie brutto 917,2 mln zł (łącznie kredyty indeksowane do różnych walut wyniosły 934,3 mln zł). Bank nie posiada hipotecznych kredytów denominowanych w walutach obcych. Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank posiadał należności z tytułu detalicznych kredytów hipotecznych indeksowanych kursem CHF w kwocie brutto 915,9 mln zł (łącznie kredyty indeksowane do różnych walut wyniosły 986,7 mln zł).

Na 30 września 2020 roku przeciwko Bankowi toczyło się 360 spraw sądowych w związku z zawartymi umowami o kredyt w złotych indeksowany kursem franka szwajcarskiego, wobec 156 spraw na 31 grudnia 2019 roku. Łączna wartość bilansowa ekspozycji, których dotyczyły te postępowania wynosiła 96,1 mln zł (50,2 mln zł na koniec 2019 roku).

Do tej pory do Banku nie wpłynął żaden pozew zbiorowy, jak również żadna z klauzul stosowanych przez Bank w umowach nie została wpisana do rejestru klauzul niedozwolonych.

Bank obserwuje zróżnicowaną praktykę orzeczniczą w odniesieniu do spraw sądowych inicjowanych przez klientów posiadających walutowe kredyty hipoteczne.

W kwietniu 2018 roku Sąd Okręgowy w Warszawie, w związku z prowadzoną przez ten sąd sprawą z tytułu pozwu przeciwko jednemu z polskich banków, złożył wniosek do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) o wydanie orzeczenia prejudycjalnego w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich odnośnie skutków ewentualnej abuzywności postanowień umowy kredytu indeksowanego do franka szwajcarskiego.

3 października 2019 roku TSUE wydał wyrok, który nie dotyczył oceny klauzul znajdujących się w umowach kredytów indeksowanych do CHF pod kątem ich ewentualnej abuzywności, a jedynie możliwych konsekwencji uznania przez sąd krajowy abuzywności danego postanowienia. W wyroku zawarto pewne wskazówki którymi powinny kierować się sądy krajowe. Trybunał kolejny raz potwierdził, że ocena umowy nie powinna odbywać się w sposób automatyczny. To do sądu krajowego należy również ocena, czy po stwierdzeniu abuzywności danego postanowienia umowa – zgodnie z prawem krajowym – nie może dalej obowiązywać bez takiego postanowienia. Dopiero, gdy sąd krajowy dojdzie do przekonania, że umowa nie może dalej obowiązywać bez warunku uznanego za abuzywny, klient wyraża zgodę na utrzymanie uznanych za abuzywne postanowień lub wyrażnie się temu sprzeciwia. Ocena potencjalnych skutków dla konsumenta stwierdzenia nieważności danej umowy kredytowej również należy do sądu krajowego. TSUE poddał też w wątpliwość możliwość przekształcenia kredytu w kredyt złotówkowy oprocentowany według stawki LIBOR. Zdaniem Trybunału opcja przekształcenia kredytów walutowych w kredyty złote z pozostawieniem stawki LIBOR mogłaby być zbyt daleko idącą ingerencją w charakter głównego przedmiotu umowy.

W lipcu 2019 roku ZBP wystąpił do Prezes Sądu Najwyższego (SN) w sprawie poddania analizie przez SN wadliwej, z prawnego i ekonomicznego punktu widzenia, koncepcji przekształcenia umowy o kredyt indeksowany do CHF w kredyt PLN według stawki LIBOR, wyrażonej w opinii Rzecznika Generalnego TSUE. W sierpniu 2019 roku SN wydał publikację w której powyższe rozwiązanie zostało zaakceptowane.

W związku z powyższym, w ocenie Banku wyroki sądów krajowych w tych sprawach mogą być nadal różne.

Jednocześnie z informacji przekazywanych przez pełnomocników reprezentujących banki w sporach frankowych wynika, że po kilku miesiącach od wydania wyroku przez TSUE, w wielu sądach zaczyna kształtować się praktyka polegająca na zaniechaniu badania przesłanek abuzywności klauzul waloryzacyjnych. Coraz więcej sędziów stoi na stanowisku, że zostało już przesądzone, że jeśli klauzula waloryzacyjna odsyła do tabeli kursowej banku to jest ona abuzywna. Dlatego sędziowie rezygnują z oceny danego, konkretnego postanowienia umownego, a ich rozważania koncentrują się jedynie na analizie, czy umowa może dalej być wykonywana bez tego postanowienia. Ostatnie orzeczenia pokazują, że najczęściej sądy nie widzą takiej możliwości i stwierdzają nieważność umowy kredytu. Powyższa praktyka przejawia się we wzroście liczby przegranych przez banki spraw sądowych w pierwszym półroczu 2020 roku. Jeżeli takie podejście dalej się utrzyma i przyjmą je również inne sądy (na ten moment taki wniosek wydaje się przedwczesny) istnieje możliwość, że w przyszłości Bank będzie przegrywał kolejne sprawy. Z uwagi na ogólną liczbę spraw i obciążenie sądów będzie to jednak

proces rozłożony w czasie. Należy też mieć na względzie obecny stan epidemii w kraju, co z pewnością spowoduje m.in. wydłużenie terminu rozpatrywania spraw przez sądy.

Na 30 września 2020 roku całkowite kwoty odpisów i rezerw wynikających z ryzyka prawnego dla portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF wyniosły odpowiednio 62,4 mln zł (w porównaniu do 35,0 mln zł na koniec 2019 roku) dla kredytów nadal wykazywanych w sprawozdaniu sytuacji finansowej (kwota prezentowana jako pomniejszenie należności z tytułu przedmiotowych kredytów) i 12,6 mln zł (w porównaniu do 9,6 mln zł na koniec 2019 roku) dla kredytów usuniętych już ze sprawozdania z sytuacji finansowej (kwota prezentowana w zobowiązaniach w pozycji „Rezerwy”).

Rezerwa na zwroty prowizji od przedpłaconych kredytów konsumenckich

11 września 2019 roku Europejski Trybunał Sprawiedliwości (TSUE) ogłosił wyrok w sprawie skierowanego przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód zapytania prejudycjalnego co do wykładni art. 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 roku w sprawie umów o kredyt konsumencki. Obowiązująca w Polsce Ustawa o kredycie konsumenckim (UKK) zawiera w art. 49 analogiczny przepis, co do którego do roku 2016 nie było wątpliwości interpretacyjnych i banki co do zasady pobierając prowizję za udzielenie kredytu nie zwracały jej klientowi w przypadku wcześniejszej spłaty (za wyjątkiem odstąpienia od umowy). Dyskusję w temacie interpretacji art. 49 UKK rozpoczął UOKiK wydając w 2016 roku wspólne stanowisko z Rzecznikiem Finansowym. Wyrok TSUE rozstrzyga tą kwestię w ten sposób, że w przypadku przedterminowej spłaty kredytu konsumenckiego banki powinny:

- obniżyć całkowity koszt kredytu wraz z jego wszystkimi elementami składowymi (np. opłaty, prowizję, ubezpieczenia);
- dokonać proporcjonalnego zwrotu tych kosztów tzn. zwrot powinien obejmować okres od dnia faktycznej spłaty kredytu do dnia ostatecznej spłaty określonej w umowie.

Po opublikowaniu w/w wyroku, Prezes UOKiK przedstawił swoje stanowisko, w którym w pełni podzielił ustalenia wyroku TSUE.

W związku z wyrokiem TSUE oraz oświadczeniem UOKiK Grupa obecnie automatycznie zwraca proporcjonalnie część prowizji w przypadku przedterminowej spłaty kredytu konsumenckiego (dla spłat dokonanych po 11 września 2019 roku). Dla przedterminowych spłat dokonanych przed 11 września 2019 roku Grupa dokonuje zwrotów o ile klient złoży reklamację a jej weryfikacja wykaże zasadność zwrotu.

9 października 2019 roku zostało Bankowi doręczone zawiadomienie o wszczęciu przez UOKiK postępowania wyjaśniającego i wezwanie do udzielenia informacji odnoszących się do produktów bankowych będących w ofercie od 16 maja 2016 roku, do których znajdują zastosowanie przepisy Ustawy o kredycie konsumenckim, w tym art. 49 tej ustawy. Postępowanie wyjaśniające dotyczy rozliczania przez Bank zwrotów prowizji w przypadkach przedterminowych spłat kredytów konsumenckich. Bank przekazał do UOKiK żądane informacje pismem z 29 października 2019 roku. 24 grudnia 2019 roku zostało Bankowi doręczone kolejne pismo UOKiK w tym samym postępowaniu z wnioskiem o udzielenie dodatkowych informacji, na które Bank odpowiedział pismem z 3 stycznia 2020 roku.

Wysokość utworzonej rezerwy na zwroty dokonywane na ścieżce reklamacyjnej w 2019 roku wyniosła 17,1 mln zł.

W okresie 3 kwartałów 2020 roku Bank nie tworzył dodatkowych rezerw na zwroty prowizji dokonywane na ścieżce reklamacyjnej.

Grupa monitoruje wpływ wyroków TSUE na zachowania kredytobiorców, praktykę i orzecznictwo polskich sądów w tych sprawach oraz na bieżąco dokonuje oceny prawdopodobieństwa wpływu środków pieniężnych w odniesieniu do kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF oraz zwrotów prowizji z tytułu kredytów konsumenckich.

KNF: postępowanie w sprawie naruszenia obowiązków depozytariusza

12 października 2018 roku Komisja Nadzoru Finansowego nałożyła na Bank karę pieniężną w wysokości 500 tysięcy złotych, na podstawie art. 232 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, w brzmieniu sprzed zmiany dokonanej ustawą z dnia 31 marca 2016 roku, w związku z naruszeniem ustawy przez:

- niezapewnienie w okresie od 23 czerwca 2014 roku do 3 października 2014 roku, aby zbywanie jednostek uczestnictwa Inventum Obligacji Subfunduszu, Inventum Pieniężny Subfunduszu, Inventum Akcji Subfunduszu, Inventum Surowcowe Plus Subfunduszu i Inventum Rynków Wschodzących Subfunduszu, wydzielonych w ramach funduszu Inventum Parasol Fundusz Inwestycyjny Otwarty, odbywało się zgodnie z przepisami prawa;
- niezapewnienie, aby wartość netto aktywów i wartość jednostki uczestnictwa Inventum Obligacji Subfunduszu, Inventum Pieniężny Subfunduszu, Inventum Akcji Subfunduszu, Inventum Surowcowe Plus Subfunduszu i Inventum Rynków Wschodzących Subfunduszu, wydzielonych w ramach funduszu Inventum Parasol Fundusz Inwestycyjny Otwarty, była obliczana zgodnie z przepisami prawa, w związku przydzielaniem jednostek uczestnictwa pomimo braku wpłaty środków pieniężnych z tytułu ich nabycia;
- niezapewnienie, aby wartość netto aktywów i wartość jednostki uczestnictwa funduszu Inventum Premium Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty oraz Inventum Obligacji Subfunduszu, Inventum Stabilnego Wzrostu Subfunduszu i Inventum Pieniężny Subfunduszu, wydzielonych w ramach funduszu Inventum Parasol Fundusz Inwestycyjny Otwarty była obliczana zgodnie z przepisami prawa, w związku z wyceną aktywów wskazanego funduszu i wymienionych subfunduszy.

Komisja jednogłośnie wydała ostateczną decyzję utrzymującą w mocy decyzję KNF z 12 października 2018 roku w przedmiocie nałożenia na Bank kary pieniężnej. W toku ponownego rozpatrywania sprawy KNF potwierdziła zaistniałe naruszenia oraz nie zidentyfikowała okoliczności przemawiających za obniżeniem kary.

W związku z postępowaniem, w grudniu 2018 utworzona została rezerwa w wysokości 0,5 mln zł. Bank zapłacił orzeczoną karę w 3 kwartale 2020 roku.

13. Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność Grupy ING Banku Śląskiego nie podlega sezonowości i cykliczności w rozumieniu §21 MSR 34.

14. Transakcje z jednostkami powiązanymi

ING Bank Śląski S.A. jest spółką zależną od ING Bank NV, który według stanu na dzień 30 września 2020 roku posiadał 75% udziału w kapitale zakładowym ING Banku Śląskiego oraz 75% udziałów w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu ING Banku Śląskiego S.A.

ING Bank Śląski dokonuje na rynku międzybankowym operacji z ING Bank NV i podmiotami zależnymi od niego. Są to zarówno lokaty i kredyty krótkoterminowe jak i operacje instrumentami pochodnymi. Bank prowadzi również rachunki bankowe podmiotów z Grupy ING, a także otrzymuje oraz udziela gwarancji podmiotom z Grupy ING. Ponadto spółka zależna ING Lease Sp. z o.o. otrzymała od ING Bank NV finansowanie długoterminowe kontraktów leasingowych w EUR (tzw. „matched funding”).

Wszystkie wyżej wymienione transakcje odbywają się na zasadach rynkowych.

Pomiędzy podmiotami powiązanymi z Bankiem przeprowadzane są również transakcje wynikające z zawartych umów o współpracy, podnajmu pomieszczeń, dzierżawy sprzętu, przetwarzania danych oraz składki na ubezpieczenie pracowników.

Koszty prezentowane są według wartości netto (bez podatku VAT).

Informacje liczbowe o transakcjach pomiędzy podmiotami powiązanymi (w mln zł)

	ING Bank NV	Pozostałe podmioty Grupy ING	Podmioty stowarzyszone	ING Bank NV	Pozostałe podmioty Grupy ING	Podmioty stowarzyszone
	stan na 30.09.2020			stan na 31.12.2019		
Należności						
Rachunki bieżące	24,2	3,6	0,0	6,6	17,9	0,0
Depozyty złożone	0,0	0,0	0,0	74,1	0,0	0,0
Kredyty	22,7	22,9	0,0	32,0	35,6	0,0
Wycena dodatnia instrumentów pochodnych	115,1	0,0	0,0	49,8	34,9	0,0
Inne należności	5,8	1,8	0,0	9,9	2,9	0,0
Złożone depozyty zabezpieczające typu call	30,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zobowiązania						
Depozyty otrzymane	103,7	67,9	59,9	791,0	47,8	4,6
Kredyty otrzymane	3 331,6	0,0	0,0	3 472,8	0,0	0,0
Pożyczka podporządkowana	2 265,3	0,0	0,0	2 131,1	0,0	0,0
Rachunki loro	58,8	57,7	0,0	11,7	33,6	0,0
Wycena ujemna instrumentów pochodnych	149,4	0,0	0,0	38,4	32,6	0,0
Inne zobowiązania	86,3	0,9	0,0	82,6	2,7	0,0
Operacje pozabilansowe						
Udzielone zobowiązania pozabilansowe	371,5	721,5	0,1	470,7	750,3	0,0
Otrzymane zobowiązania pozabilansowe	796,1	17,3	0,0	412,9	21,4	0,0
Transakcje wymiany walutowej	11 027,6	17,0	0,0	6 666,5	0,0	0,0
IRS	1 321,8	0,0	0,0	2 312,7	2 403,9	0,0
Opcje	2 475,0	27,7	0,0	2 851,9	31,3	0,0
	3 kwartały 2020 okres od 01.01.2020 do 30.09.2020			3 kwartały 2019 okres od 01.01.2019 do 30.09.2019		
Przychody i koszty						
Przychody, w tym:	-93,7	8,0	36,6	39,5	25,7	25,6
przychody/koszty odsetkowe i prowizyjne	-36,6	3,5	36,6	-21,5	7,3	25,6
wynik na instrumentach finansowych	-57,8	4,3	0,0	59,5	5,6	0,0
wynik na pozostałej działalności podstawowej	0,7	0,2	0,0	1,5	12,8	0,0
Koszty działania	103,3	5,5	0,0	53,9	4,7	0,0
Nakłady na majątek trwały						
Nakłady na wartości niematerialne	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0

15. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Segmentacja działalności

Zarządzanie działalnością Grupy dokonywane jest w wymiarach określonych przez model biznesowy Grupy. Model biznesowy Grupy, głównie dla potrzeb sprawozdawczości zarządczej, zawiera podział klientów na dwa główne segmenty:

- segment bankowości detalicznej,
- segment bankowości korporacyjnej.

Podstawą wydzielenia poszczególnych segmentów są kryteria finansowe (w szczególności wysokość obrotów, poziom zgromadzonych aktywów) i podmiotowe. Szczegółowe zasady przypisywania klientów do poszczególnych segmentów regulują kryteria segmentacji klienta, które są określone wewnętrznymi regulacjami Grupy.

W Grupie został wydzielony organizacyjnie obszar działalności realizowanej przez Departament Skarbu (Group Treasury). Działalność Group Treasury polega na zarządzaniu ryzykiem płynności krótkoterminowej i długoterminowej, zgodnie z obowiązującymi regulacjami i z wewnętrźnie ustalonym w Grupie apetytem na ryzyko, zarządzaniu ryzykiem stopy procentowej oraz inwestowaniu nadwyżek pozyskanych od linii biznesowych przy zachowaniu bufora płynności w postaci aktywów płynnych. Wynik działalności Group Treasury podlega alokacji do segmentów biznesowych, z uwagi na jego funkcję wspierającą segmenty biznesowe Grupy.

Segment bankowości detalicznej

W ramach obszaru działalności detalicznej Grupa obsługuje osoby prywatne - segmenty klientów masowych oraz klientów zamożnych.

Działalność ta jest analizowana w ujęciu głównych produktów, obejmujących między innymi: produkty kredytowe (kredyty w rachunku bieżącym, kredyty związane z kartami, kredyty ratalne, kredyty mieszkaniowe, kredyty hipoteczne), produkty depozytowe (rachunki bieżące, lokaty terminowe, rachunki oszczędnościowe), produkty strukturyzowane, jednostki uczestnictwa funduszy ING, usługi maklerskie oraz karty bankowe.

Segment bankowości korporacyjnej

Obszar działalności korporacyjnej obejmuje:

- obsługę klientów instytucjonalnych,
- obsługę przedsiębiorców indywidualnych,
- produkty rynków finansowych.

Obsługa klientów instytucjonalnych obejmuje klientów strategicznych, duże firmy, średnie firmy oraz przedsiębiorców indywidualnych. Dla działalności korporacyjnej prowadzona jest sprawozdawczość w podziale na główne produkty, obejmujące między innymi produkty kredytowe (kredyty obrotowe, inwestycyjne), produkty depozytowe (rachunki bieżące, lokaty terminowe i negocjowane, rachunki oszczędnościowe), produkty rynków finansowych, usługi w zakresie powiernictwa, operacje na rynku kapitałowym realizowane przez podmiot dominujący oraz produkty związane z usługami leasingowymi i faktoringowymi, oferowane przez ING Lease Polska Sp. z o.o. oraz ING Commercial Finance S.A.

Produkty rynków finansowych obejmują operacje dokonywane na rynkach pieniężnych i kapitałowych, prowadzone zarówno na rachunek własny jak i na rzecz klientów. W ramach tej działalności wyróżnia się produkty rynków walutowych, pieniężnych i instrumentów pochodnych, operacje papierami wartościowymi (papiery skarbowe, akcje i obligacje).

Wycena

Wycena aktywów i zobowiązań segmentu, przychodów i kosztów segmentu jest oparta na zasadach rachunkowości stosowanych przez Grupę, zawartych w notach opisujących stosowane zasady rachunkowości. W szczególności ustalenia dochodów i kosztów odsetkowych wewnętrznych i zewnętrznych dla poszczególnych segmentów dokonuje się przy wykorzystaniu systemu cen transferowych, w ramach Systemu Transferu Ryzyka (RTS). Ceny transferowe wyznaczone są w oparciu o jedną krzywą rentowności dla danej waluty wspólną dla produktów aktywnych i pasywnych. Cena transferowa wyznaczona dla produktów aktywnych i pasywnych o tym samym położeniu na krzywej rentowności jest jednakowa. Możliwe są modyfikacje wyjściowej ceny transferowej otrzymane z wyceny produktu na krzywej rentowności, a czynnikami korygującymi cenę transferową mogą być: premia za pozyskanie długoterminowej płynności, dopasowanie pozycji Grupy, koszt zabezpieczenia w przypadku produktów skomplikowanych oraz polityka cenowa. Wykorzystując równania matematyczne – na podstawie stawek kwotowań dostępnych w serwisach informacyjnych – budowane są następnie krzywe dochodowości. Przychody i koszty, wyniki, aktywa i zobowiązania segmentu zawierają te elementy, które bezpośrednio można przyporządkować do danego segmentu, jak również te, które można przypisać do danego segmentu w oparciu o racjonalne przesłanki. Grupa prezentuje przychody segmentu z tytułu odsetek pomniejszone o koszty z tytułu odsetek.

3 kwartały 2020 okres od 01.01.2020 do 30.09.2020

	Segment bankowości detalicznej	Segment bankowości korporacyjnej	RAZEM
Przychody ogółem	2 184,5	2 430,3	4 614,8
wynik z tytułu odsetek	1 807,1	1 580,5	3 387,6
wynik z tytułu prowizji	332,3	764,4	1 096,7
przychody prowizyjne	539,1	875,4	1 414,5
- marża transakcyjna na transakcjach wymiany walut	47,8	266,1	313,9
- prowadzenie rachunków klientów	72,6	175,4	248,0
- udzielanie kredytów	16,6	248,9	265,5
- karty płatnicze i kredytowe	189,9	69,6	259,5
- dystrybucja jednostek uczestnictwa	57,6	0,0	57,6
- oferowanie produktów ubezpieczeniowych	100,0	19,3	119,3
- usługi faktoringowe i leasingowe	0,0	24,6	24,6
- pozostałe prowizje	54,6	71,5	126,1
koszty prowizji	206,8	111,0	317,8
pozostałe przychody/koszty	45,1	85,4	130,5
Koszty ogółem	1 095,7	987,5	2 083,2
Wynik segmentu	1 088,8	1 442,8	2 531,6
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych	259,7	489,7	749,4
Podatek od niektórych instytucji finansowych	145,7	213,4	359,1
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	12,1	0,0	12,1
Wynik finansowy brutto segmentu	695,5	739,7	1 435,2
Podatek dochodowy	-	-	411,5
Wynik finansowy netto	-	-	1 023,7
przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	-	-	1 023,7
Kapitał alokowany	7 849,8	10 746,0	18 595,8
ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału (%)*	10,4	7,5	8,7

*) ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału – stosunek zysku netto przypadającego akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A. z 4 kolejnych kwartałów do średniego stanu kapitałów własnych z 5 kolejnych kwartałów.

3 kwartały 2019 okres od 01.01.2019 do 30.09.2019

	Segment bankowości detalicznej	Segment bankowości korporacyjnej	RAZEM
Przychody ogółem	2 082,4	2 224,6	4 307,0
wynik z tytułu odsetek	1 702,9	1 498,3	3 201,2
wynik z tytułu prowizji	314,8	689,3	1 004,1
przychody prowizyjne	494,9	781,3	1 276,2
- marża transakcyjna na transakcjach wymiany walut	41,5	245,9	287,4
- prowadzenie rachunków klientów	74,0	145,3	219,3
- udzielanie kredytów	19,6	222,9	242,5
- karty płatnicze i kredytowe	203,4	60,9	264,3
- dystrybucja jednostek uczestnictwa	53,5	0,0	53,5
- oferowanie produktów ubezpieczeniowych	80,2	17,7	97,9
- usługi faktoringowe i leasingowe	0,0	19,6	19,6
- pozostałe prowizje	22,7	69,0	91,7
koszty prowizji	180,1	92,0	272,1
pozostałe przychody/koszty	64,7	37,0	101,7
Koszty ogółem	1 024,9	881,7	1 906,6
Wynik segmentu	1 057,5	1 342,9	2 400,4
Odpisy na utratę wartości aktywów finansowych	122,5	318,6	441,1
Podatek od niektórych instytucji finansowych	122,5	199,6	322,1
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	3,1	-0,5	2,6
Wynik finansowy brutto segmentu	815,6	824,2	1 639,8
Podatek dochodowy	-	-	431,4
Wynik finansowy netto	-	-	1 208,4
przypadający akcjonariuszom ING Banku Śląskiego S.A.	-	-	1 208,4
Kapitał alokowany	5 900,5	9 362,2	15 262,7
ROE - wskaźnik zwrotu z kapitału (%)	15,8	9,8	12,1

Segmenty geograficzne

Grupa Kapitałowa prowadzi działalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

16. Inne informacje

16.1. Ratingi

Fitch Ratings Ltd.

Agencja Fitch Ratings Ltd. (Fitch) nadaje ING Bankowi Śląskiemu S.A. rating pełny na podstawie umowy pomiędzy Bankiem i Agencją.

Ocena ratingowa Banku nadana przez agencję Fitch na 30 września 2020 roku przedstawiała się następująco:

Rating	Poziom
Rating podmiotu (Long-term IDR)	A+
Perspektywa utrzymania oceny	Negatywna
Rating krótkoterminowy (Short-term IDR)	F1+
Viability rating	bbb+
Ocena wsparcia	1
Rating długoterminowy na skali krajowej	AAA(pol)
Perspektywa utrzymania wyżej wymienionej oceny	Stabilna
Rating krótkoterminowy na skali krajowej	F1+(pol)

W komunikacie opublikowanym przez Fitch 30 września 2020 roku, w ramach rocznego przeglądu, podtrzymała ratingi dla ING Banku Śląskiego S.A. Agencja Fitch w swoim komunikacie podkreśliła, że utrzymane ratingi dla ING Banku Śląskiego S.A. odzwierciedlają jego umiarkowany apetyt na ryzyko, dobrą jakość aktywów, solidne bufora kapitałowe, silne finansowanie oparte o depozyty i wysoką płynność.

Perspektywa ratingu długoterminowego podmiotu jest Negatywna. Agencja Fitch wskazała, że wynika to bezpośrednio z negatywnej perspektywy ratingu dla podmiotu dominującego Banku, ING Bank N.V. Perspektywa ratingu długoterminowego na skali krajowej jest Stabilna.

Moody's Investors Service Ltd.

Agencja Moody's Investors Service Ltd. (Moody's) nadaje ING Bankowi Śląskiemu S.A. rating na podstawie ogólnodostępnych, publicznych informacji.

Na 30 września 2020 roku Bank posiadał następującą ocenę wiarygodności finansowej wystawioną przez agencję Moody's:

Rating	Poziom
Długookresowy rating depozytów (LT rating)	A2
Krótkookresowy rating depozytów (ST rating)	P-1
Ocena indywidualna (BCA)	baa2
Skorygowana ocena indywidualna (Adjusted BCA)	baa1
Perspektywa ratingu (Outlook)	Stabilna
Ocena ryzyka kontrahenta (CR Assessment) długoterminowa/krótkoterminowa	A1 / P-1
Rating ryzyka kontrahenta (CR Rating)	A1 (cr) / P-1 (cr)

W komunikacie opublikowanym 21 października 2019 roku Agencja podtrzymała nadane bankowi ratingi. Agencja w swoim komunikacie podkreśliła, że rating Banku odzwierciedla:

- dobrej jakości, choć niewysezonowany, portfel kredytowy banku z bardzo ograniczonym zaangażowaniem w walutowe kredyty hipoteczne,
- adekwatny współczynnik kapitałowy,
- umiarkowaną rentowność, oraz
- stabilny profil finansowania banku bazujący na depozytach i wysokie bufora płynnościowe.

16.2. Liczba oddziałów, bankomatów i wpłatomatów

Liczba placówek Banku w poszczególnych okresach kształtowała się następująco:

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Liczba placówek	298	304	317	330
Liczba punktów ING Express w centrach handlowych	63	62	65	65

Według stanu na 30 września 2020 roku do dyspozycji Klientów oddano sieć 1 009 urządzeń do samoobsługi gotówkowej, w tym 176 standardowe bankomaty i 833 urządzenia dualne.

Według stanu na 30 września 2019 roku było 1 042 urządzeń do samoobsługi gotówkowej, w tym 181 standardowe bankomaty oraz 861 urządzeń dualne.

16.3. Elektroniczne kanały dystrybucji

Rozwój elektronicznych kanałów dystrybucji jest jednym z priorytetów Banku. Stałe unowocześnianie oferty w tym zakresie przynosi efekty w postaci systematycznego wzrostu liczby klientów zainteresowanych bankowością elektroniczną.

Dane dotyczące liczby klientów bankowości elektronicznej kształtują się następująco (liczba klientów nie jest tożsama z liczbą użytkowników, jeden klient może posiadać kilku użytkowników w danym systemie):

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Moje ING, ING BusinessOnLine (w mln)	4,2	4,1	4,1	4,2
ING BankMobile, Moje ING Mobile* (w mln)	3,7	3,4	4,5	4,3
ING BusinessMobile (w tys.)	31,9	30,1	26,6	25,1

*) Ilość pobrań aplikacji

Miesięczna liczba transakcji realizowanych za pomocą systemów bankowości elektronicznej we wrześniu 2020 roku osiągnęła poziom 39,2 miliona, a w analogicznym okresie roku poprzedniego wyniosła 29,6 miliona.

16.4. Karty bankowe

ING Bank Śląski S.A. należy do grona największych emitentów kart bankowych w Polsce. Dane dotyczące liczby kart płatniczych wydanych klientom ING Banku Śląskiego S.A. kształtują się następująco:

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
w tys. szt.				
karty debetowe	3 205	3 155	3 050	3 008
karty kredytowe	275	272	271	266
karty pozostałe*	162	159	156	156
Razem karty płatnicze, w tym:	3 642	3 586	3 477	3 430
karty zbliżeniowe**	3 435	3 389	3 298	3 257
karty wirtualne	207	197	179	173

* obejmują karty obciążeniowe oraz przedpłacone

** obejmują następujące karty: VISA zbliżeniowa, Visa Business zbliżeniowa, MasterCard Debit zbliżeniowa, Visa Zbliżak, Zbliżak VISA 2016, VISA NFC, Mastercard w EUR, MasterCard Debit w telefonie, Mastercard w telefonie Business.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za III kwartał 2020 roku liczy 50 kolejno ponumerowanych stron.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

2020-11-04	Brunon Bartkiewicz <i>Prezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2020-11-04	Michał Bolesławski <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2020-11-04	Joanna Erdman <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2020-11-04	Marcin Giżycki <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2020-11-04	Bożena Graczyk <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2020-11-04	Michał Mrożek <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2020-11-04	Sławomir Soszyński <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2020-11-04	Lorenzo Tassan-Bassut <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

2020-11-04	Jolanta Alvarado Rodriguez	Dyrektor Departamentu Rachunkowości, Główny Księgowy Banku	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
------------	-----------------------------------	--	---

ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

Śródroczny skrócony rachunek zysków i strat

	III kwartał 2020 okres od 01.07.2020 do 30.09.2020	3 kwartały 2020 narastająco okres od 01.01.2020 do 30.09.2020	III kwartał 2019 okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019
Przychody odsetkowe, w tym:	1 209,6	3 759,7	1 306,4	3 775,2
obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	1 208,9	3 757,5	1 305,4	3 772,0
pozostałe przychody odsetkowe	0,7	2,2	1,0	3,2
Koszty odsetkowe	138,0	570,5	239,1	742,0
Wynik z tytułu odsetek	1 071,6	3 189,2	1 067,3	3 033,2
Przychody z tytułu prowizji	491,5	1 378,3	422,3	1 248,7
Koszty prowizji	113,4	322,3	102,6	280,1
Wynik z tytułu prowizji	378,1	1 056,0	319,7	968,6
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany	22,5	80,1	26,4	83,4
Wynik na sprzedaży papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	0,0	7,3	0,0	0,0
Wynik na sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz przychody z tytułu dywidend	5,4	14,4	-10,2	9,7
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-14,1	14,5	-6,7	-8,8
Wynik na pozostałej działalności podstawowej	1,6	-2,1	-7,9	-5,0
Wynik na działalności podstawowej	1 465,1	4 359,4	1 388,6	4 081,1
Koszty działania	631,9	1 977,9	571,9	1 811,5
Odpisy z tytułu strat oczekiwanych	131,4	661,1	178,8	429,0
w tym zysk z tytułu sprzedaży wierzytelności z rozpoznaną utratą wartości	0,0	4,1	0,0	9,8
Podatek od niektórych instytucji finansowych	122,0	359,1	111,5	322,1
Udział w zyskach netto jednostek zależnych i stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	30,7	54,0	39,8	97,8
Zysk brutto	610,5	1 415,3	566,2	1 616,3
Podatek dochodowy	170,3	391,6	151,4	407,9
Zysk netto	440,2	1 023,7	414,8	1 208,4
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	130 100 000	130 100 000	130 100 000	130 100 000
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)	3,38	7,87	3,19	9,29

W okresie 3 kwartałów 2020 i 2019 roku w Banku nie wystąpiło zaniechanie istotnej działalności.
Wartość rozwodnionego zysku na jedną akcję pokrywa się z wartością zysku na jedną akcję zwykłą.

Śródroczny skrócony rachunek zysków i strat należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów

	III kwartał 2020 okres od 01.07.2020 do 30.09.2020	3 kwartały 2020 narastająco okres od 01.01.2020 do 30.09.2020	III kwartał 2019 okres od 01.07.2019 do 30.09.2019	3 kwartały 2019 narastająco okres od 01.01.2019 do 30.09.2019
Zysk netto za okres sprawozdawczy	440,2	1 023,7	414,8	1 208,4
Pozostałe całkowite dochody netto, w tym:	-218,1	2 135,4	641,5	1 129,9
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:	-218,1	2 129,4	641,5	1 094,6
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	55,2	-23,4	-6,8	-1,5
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – przeniesienie na wynik finansowy w związku ze sprzedażą	-4,4	-14,2	-2,9	-23,3
należności kredytowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-138,2	-213,4	13,4	-58,0
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	52,6	2 774,7	737,1	1 474,3
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – przeniesienie do zysku lub straty	-183,3	-394,3	-99,3	-296,9
Pozycje, które nie zostaną przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat, w tym:	0,0	6,0	0,0	35,3
kapitałowe instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	0,0	6,0	0,0	35,3
Całkowity dochód netto za okres sprawozdawczy	222,1	3 159,1	1 056,3	2 338,3

Śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej

nota	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Aktywa				
Kasa, środki w Banku Centralnym	1 193,6	1 910,3	1 402,9	2 792,6
Kredyty i inne należności udzielone innym bankom	3 784,4	3 905,7	3 285,3	3 271,9
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	1 039,3	878,0	1 224,2	1 242,9
Pochodne instrumenty zabezpieczające	1 054,1	1 095,9	851,6	883,6
Inwestycyjne papiery wartościowe	56 033,4	53 026,8	33 559,6	31 961,9
Kredyty i inne należności udzielone klientom	4.1 114 307,7	112 422,4	110 536,5	108 638,5
Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone wyceniane metodą praw własności	1 332,2	1 301,1	1 112,2	1 096,1
Rzeczowe aktywa trwałe	894,9	902,2	932,8	898,0
Wartości niematerialne	400,9	401,6	408,4	405,3
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	3,4	3,4	3,6	2,8
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	243,2	209,6	270,8	208,7
Inne aktywa	173,2	162,3	329,4	237,4
Aktywa razem	180 460,3	176 219,3	153 917,3	151 639,7
Zobowiązania				
Zobowiązania wobec innych banków	1 487,2	1 176,2	2 622,5	3 810,3
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	696,9	617,3	915,1	990,7
Pochodne instrumenty zabezpieczające	449,7	480,9	546,0	569,7
Zobowiązania wobec klientów	154 220,5	150 672,8	130 036,8	125 365,4
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	0,0	0,0	0,0	302,2
Zobowiązania podporządkowane	2 265,2	2 235,1	2 131,1	2 188,7
Rezerwy	191,8	198,8	201,9	225,2
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	445,6	429,0	377,9	387,2
Inne zobowiązania	2 429,5	2 357,4	1 971,2	2 595,6
Zobowiązania razem	162 186,4	158 167,5	138 802,5	136 435,0
Kapitał własny				
Kapitał akcyjny	130,1	130,1	130,1	130,1
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	956,3	956,3	956,3	956,3
Skumulowane inne całkowite dochody	3 894,2	4 112,3	1 758,8	2 299,3
Zyski zatrzymane	13 293,3	12 853,1	12 269,6	11 819,0
Kapitał własny razem	18 273,9	18 051,8	15 114,8	15 204,7
Zobowiązania i kapitał własny razem	180 460,3	176 219,3	153 917,3	151 639,7
Wartość księgowa	18 273,9	18 051,8	15 114,8	15 204,7
Liczba akcji	130 100 000	130 100 000	130 100 000	130 100 000
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	140,46	138,75	116,18	116,87

Śródroczne skrócone sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

3 kwartały 2020

okres od 01.01.2020 do 30.09.2020

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolujące	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	1 758,8	12 269,6	0,0	15 114,8
Zysk netto bieżącego okresu	-	-	0,0	1 023,7	-	1 023,7
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	2 135,4	0,0	0,0	2 135,4
aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	-230,8	-	-	-230,8
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – przeniesienie na wynik finansowy w związku ze sprzedażą	-	-	-14,2	-	-	-14,2
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	2 774,7	-	-	2 774,7
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – przeniesienie do zysku lub straty	-	-	-394,3	-	-	-394,3
Pozostałe zmiany w kapitale własnym	-	-	0,0	0,0	-	0,0
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	3 894,2	13 293,3	0,0	18 273,9

rok 2019

okres od 01.01.2019 do 31.12.2019

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolujące	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	1 169,7	11 080,2	0,0	13 336,3
korekta ujęcia transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-	-	0,0	-14,7	-	-14,7
Kapitał własny na pocz. okresu po uwzględnieniu zmian zasad rachunkowości	130,1	956,3	1 169,7	11 065,5	0,0	13 321,6
Zysk netto bieżącego okresu	-	-	-	1 658,7	-	1 658,7
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	589,1	0,6	0,0	589,7
aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	-69,0	-	-	-69,0
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – przeniesienie na wynik finansowy w związku ze sprzedażą	-	-	-23,7	-	-	-23,7
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	1 083,3	-	-	1 083,3
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – przeniesienie do zysku lub straty	-	-	-391,0	-	-	-391,0
aktualizacja wyceny środków trwałych	-	-	0,3	0,0	-	0,3
zbycie środków trwałych	-	-	-0,6	0,6	-	0,0
zyski / straty aktuarialne	-	-	-10,2	-	-	-10,2
Pozostałe zmiany w kapitale własnym, w tym:	0,0	0,0	0,0	-455,2	0,0	-455,2
wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	0,2	-	0,2
wypłata dywidendy	-	-	-	-455,4	-	-455,4
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	1 758,8	12 269,6	0,0	15 114,8

3 kwartały 2019

okres od 01.01.2019 do 30.09.2019

	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Skumulowane inne całkowite dochody	Zyski zatrzymane	Udziały niekontrolujące	Kapitały razem
Kapitał własny na początek okresu	130,1	956,3	1 169,7	11 080,2	0,0	13 336,3
korekta ujęcia transakcji z przyrzeczeniem odkupu	0,0	0,0	0,0	-14,7	-	-14,7
Kapitał własny na początek okresu po korekcie	130,1	956,3	1 169,7	11 065,5	0,0	13 321,6
Zysk netto bieżącego okresu	-	-	-	1 208,4	-	1 208,4
Inne całkowite dochody netto, w tym:	0,0	0,0	1 129,6	0,3	0,0	1 129,9
aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	-24,2	-	-	-24,2
dłużne papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody – przeniesienie na wynik finansowy w związku ze sprzedażą	-	-	-23,3	-	-	-23,3
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – zyski / straty z rewaluacji odnoszone na kapitał własny	-	-	1 474,3	-	-	1 474,3
zabezpieczenie przepływów pieniężnych – przeniesienie do zysku lub straty	-	-	-296,9	-	-	-296,9
zbycie środków trwałych	-	-	-0,3	0,3	-	-
Pozostałe zmiany w kapitale własnym, w tym:	0,0	0,0	0,0	-455,2	0,0	-455,2
wycena motywacyjnych programów pracowniczych	-	-	-	0,2	-	0,2
podział zysku z przeznaczeniem na wypłatę dywidendy	-	-	-	-455,4	-	-455,4
Kapitał własny na koniec okresu	130,1	956,3	2 299,3	11 819,0	0,0	15 204,7

Śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	3 kwartały 2020 okres od 01.01.2020 do 30.09.2020	3 kwartały 2019 okres od 01.01.2019 do 30.09.2019
Zysk netto	1 023,7	1 208,4
Korekty, w tym:	19 029,3	377,8
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	-55,7	-97,8
Amortyzacja	207,5	200,3
Wynik z tytułu odsetek (z rachunku zysków i strat)	-3 189,2	-3 033,2
Odsetki zapłacone	-559,1	-720,4
Odsetki otrzymane	3 536,8	3 855,6
Dywidendy otrzymane	-8,4	-7,0
Zyski (straty) z działalności inwestycyjnej	0,7	-0,8
Podatek dochodowy (z rachunku zysków i strat)	391,6	407,9
Podatek dochodowy zapłacony z rachunku zysków i strat	-296,3	-284,9
Zmiana stanu rezerw	-10,1	75,7
Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych innym bankom	-700,6	-2 626,4
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	188,9	691,0
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-2 545,4	74,1
Zmiana stanu pochodnych instrumentów zabezpieczających	2 081,6	1 162,0
Zmiana stanu kredytów i innych należności udzielonych klientom	-3 624,7	-9 558,6
Zmiana stanu pozostałych aktywów	480,9	73,4
Zmiana stanu zobowiązań wobec innych banków	-1 135,2	2 004,7
Zmiana stanu zobowiązań wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-217,9	-696,9
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	24 195,7	8 066,2
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	288,2	792,9
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	20 053,0	1 586,2
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-54,6	-44,0
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych	0,0	1,3
Nabycie wartości niematerialnych	-46,8	-53,2
Zbycie aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0,1	14,3
Nabycie udziałów w jednostkach podporządkowanych	0,0	-461,5
Nabycie instrumentów kapitałowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-170,0	0,0
Nabycie dłużnych papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	-22 986,1	-427,4
Zbycie dłużnych papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	2 886,3	245,2
Otrzymane dywidendy	8,4	7,0
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-20 362,7	-718,3
Zaciągnięcie kredytów długoterminowych	0,0	1 093,4
Splata kredytów długoterminowych	0,0	0,0
Splata odsetek od kredytów długoterminowych	-24,2	-12,9
Odsetki od wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	0,0	-3,8
Splata zobowiązań z tytułu leasingu	-75,8	-67,3
Dywidendy wypłacone	0,0	-455,4
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-100,0	554,0
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	134,2	151,3
Zwiększenie / zmniejszenie środków pieniężnych netto	-409,7	1 421,9
Środki pieniężne na początek okresu	1 997,4	1 956,4
Środki pieniężne na koniec okresu	1 587,7	3 378,3

Śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami uzupełniającymi do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, które stanowią integralną część śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Informacje uzupełniające do śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego

1. Wprowadzenie

1.1. Kontynuacja działalności

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości, tzn. przez okres co najmniej 12 miesięcy od daty zatwierdzenia, czyli od 3 listopada 2020 roku. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania przez Zarząd Banku nie stwierdza się istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Bank w okresie 12 miesięcy od daty publikacji na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez Bank dotychczasowej działalności.

1.2. Działalność zaniechana

W okresie trzech kwartałów 2020 i 2019 roku w Banku nie wystąpiło zaniechanie istotnej działalności.

1.3. Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. za III kwartał 2020 zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości (MSR) 34 *Sprawozdawczość Śródroczna* w wersji zatwierdzonej przez Komisję Europejską i obowiązującej na dzień sprawozdawczy, tj. 30 września 2020 roku oraz zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 roku, poz. 757).

Prezentowane sprawozdanie finansowe zostało przygotowane w wersji skróconej. Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym za 3 kwartały 2020 roku oraz ze sprawozdaniem finansowym Banku za rok zakończony 31 grudnia 2019 roku, które zostało zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie ING Banku Śląskiego S.A. w dniu 2 kwietnia 2020 roku.

Śródroczny skrócony rachunek zysków i strat, śródroczne skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów, śródroczne skrócone sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i śródroczne skrócone sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2020 roku do 30 września 2020 roku oraz śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30 września 2020 roku wraz z danymi porównywalnymi zostały sporządzone przy zastosowaniu takich samych zasad rachunkowości dla każdego z okresów.

1.4. Dane porównawcze

Dane porównawcze obejmują następujące okresy:

- dla śródrocznego skróconego rachunku zysków i strat, śródrocznego skróconego sprawozdania z całkowitych dochodów – okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 września 2019 roku oraz okres od 1 lipca 2019 roku do 30 września 2019 roku,
- dla śródrocznego skróconego sprawozdania z przepływów pieniężnych – okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 września 2019 roku,
- dla śródrocznego skróconego sprawozdania ze zmian w kapitale własnym – okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 września 2019 roku, oraz 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019,

- dla śródrocznego skróconego sprawozdania z sytuacji finansowej – dane na dzień 30 czerwca 2020 roku, 31 grudnia 2019 roku oraz 30 września 2019 roku.

1.5. Zakres i waluta sprawozdania

Wszystkie istotne ujawnienia z punktu widzenia Banku zostały zaprezentowane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzane w złotych polskich („PLN”). Wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są po zaokrągleniu do miliona złotych. W związku z tym mogą wystąpić przypadki matematycznej niespójności w sumowaniach lub pomiędzy poszczególnymi notami.

1.6. Zatwierdzenie sprawozdania

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Banku w dniu 3 listopada 2020 roku.

1.7. Zmiany w standardach rachunkowości

W niniejszym śródrocznym skróconym jednostkowym sprawozdaniu finansowym zastosowano takie same zasady rachunkowości, jakie zastosowano przy sporządzaniu rocznego pełnego sprawozdania finansowego za 2019 rok (Roczne sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku) oraz standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską obowiązujące dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2020 roku, które zostały zaprezentowane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej ING Banku Śląskiego S.A. za 3 kwartały 2020 roku.

2. Istotne zasady rachunkowości oraz kluczowe szacunki

Szczegółowe zasady rachunkowości oraz kluczowe szacunki zostały zaprezentowane w rocznym sprawozdaniu finansowym ING Banku Śląskiego S.A. za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku, opublikowanym w dniu 6 marca 2020 roku i dostępnym na stronie internetowej ING Banku Śląskiego S.A. (www.ingbank.pl).

Dodatkowo w odniesieniu do sprawozdań śródrocznych Bank stosuje zasadę ujmowania obciążeń wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego na podstawie możliwie najlepszego szacunku średniej ważonej rocznej stawki podatku dochodowego, jakiej Bank oczekuje w pełnym roku obrotowym.

W III kwartale 2020 roku nie wprowadzono zmian zasad rachunkowości, jednak dokonano zmian kluczowych szacunków w zakresie odpisów z tytułu strat oczekiwanych w związku z efektami epidemii koronawirusa COVID-19, a także definicji niewykonania zobowiązania, co zostało opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rozdziale Informacje uzupełniające, w punkcie nr 5 *Istotne zasady rachunkowości oraz kluczowe szacunki*.

3. Porównywalność danych finansowych

W niniejszym śródrocznym skróconym jednostkowym sprawozdaniu finansowym za okres od 1 stycznia 2020 roku do 30 września 2020 roku w stosunku do śródrocznych skróconych jednostkowych sprawozdań finansowych za okresy wcześniejsze Bank dokonał zmian w sposobie prezentacji poszczególnych pozycji sprawozdania z przepływów pieniężnych. Zmiany są następujące:

- zmiana przepływów z tytułu papierów wartościowych (zmiana a)

Bank zmienił prezentację wynikającą z rozbruttowania przepływów z portfela wycenianego wg zamortyzowanego kosztu oraz prezentacji reklasyfikacji związanych z wdrożeniem MSSF 9 w roku 2018.

- zmiana przepływów z tytułu spłat zobowiązań leasingowych (zmiana b)

Bank zmienił prezentację spłaty zobowiązań z tytułu leasingu (MSSF 16).

Poniższa tabela prezentuje poszczególne pozycje rachunku przepływów pieniężnych według wartości zaprezentowanych w śródrocznym skróconym jednostkowym sprawozdaniu finansowym za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 września 2019 roku oraz według wartości zaprezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

	stan na 30.09.2019 w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 września 2019 roku (dane zatwierdzone)	zmiana a)	zmiana b)	stan na 30.09.2019 w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres od 1 stycznia 2020 roku do 30 września 2020 roku (dane porównywalne)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	1 631,3	-45,2	0,1	1 586,2
Zmiana stanu środków trwałych z tytułu rozpoznania leasingu	65,2		-65,2	0,0
Zmiana stanu pozostałych aktywów	-458,8		532,2	73,4
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	1 259,8		-466,9	792,9
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	119,3	-45,2		74,1
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-763,5	45,2	0,0	-718,3
Nabycie dłużnych papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	-227,4	-200,0		-427,4
Zbycie dłużnych papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	0,0	245,2		245,2

4. Noty uzupełniające do śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego

4.1. Kredyty i inne należności udzielone klientom

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	104 922,2	103 549,1	102 524,2	101 031,4
Wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	9 165,7	8 639,9	7 852,0	7 429,2
Wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	219,8	233,4	160,3	177,9
Razem (netto)	114 307,7	112 422,4	110 536,5	108 638,5

Część kredytów hipotecznych może podlegać sprzedaży do ING Banku Hipotecznego S.A. w ramach transakcji tzw. pooling. W związku z otrzymaniem przez ING Bank Hipoteczny S.A. zgody na działalność operacyjną na początku 2019 roku, część kredytów hipotecznych została wyznaczona przez Bank do nowego modelu biznesowego „Utrzymywanie i Sprzedaż” i są obecnie wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Wartość księgowa przeklasyfikowanych kredytów na dzień reklasyfikacji wynosiła 7 904,6 mln zł (wartość bilansowa brutto wynosiła 7 906,7 mln zł), natomiast wartość godziwa 7 820,6 mln zł.

Z punktu widzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, kredyty podlegające poolingowi nadal spełniają kryterium modelu biznesowego „Utrzymywanie”, ze względu na fakt, iż transakcje poolingowe odbywają się wewnątrz Grupy Kapitałowej.

Bank stosuje model zdyskontowanych przepływów pieniężnych do wyceny kredytów hipotecznych wyznaczonych do portfela wycenianego w wartości godziwej. Ze względu na wykorzystywanie w modelu wyceny danych wejściowych, które nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych, technika wyceny należy do Poziomu 3.

Kredyty i inne należności wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

	stan na 30.09.2020			stan na 30.06.2020			stan na 31.12.2019			stan na 30.09.2019		
	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto
Portfel kredytowy, w tym:	106 085,4	-2 985,7	103 099,7	104 206,4	-2 840,2	101 366,2	102 523,3	-2 295,9	100 227,4	101 519,0	-2 368,0	99 151,0
gospodarstwa domowe	48 583,6	-1 622,0	46 961,6	47 693,1	-1 502,7	46 190,4	45 328,1	-1 227,1	44 101,0	43 991,1	-1 317,4	42 673,7
podmioty gospodarcze	54 412,4	-1 363,2	53 049,2	53 573,0	-1 336,9	52 236,1	54 183,0	-1 068,5	53 114,5	54 344,2	-1 050,3	53 293,9
sektor instytucji rządowych i samorządowych	3 089,4	-0,5	3 088,9	2 940,3	-0,6	2 939,7	3 012,2	-0,3	3 011,9	3 183,7	-0,3	3 183,4
Razem (brutto), w tym:	106 085,4	-2 985,7	103 099,7	104 206,4	-2 840,2	101 366,2	102 523,3	-2 295,9	100 227,4	101 519,0	-2 368,0	99 151,0
Bankowość korporacyjna	65 605,4	-1 931,4	63 674,0	64 333,0	-1 868,7	62 464,3	65 193,1	-1 504,7	63 688,4	65 485,2	-1 495,2	63 990,0
kredyty w rachunku bieżącym	12 511,4	-588,2	11 923,2	12 466,2	-565,6	11 900,6	14 048,4	-515,8	13 532,6	16 026,4	-521,1	15 505,3
kredyty i pożyczki terminowe	50 096,7	-1 342,6	48 754,1	49 638,4	-1 302,2	48 336,2	48 640,1	-988,3	47 651,8	46 839,1	-973,5	45 865,6
dłużne papiery wartościowe (korporacyjne i komunalne)	2 997,3	-0,6	2 996,7	2 228,4	-0,9	2 227,5	2 504,6	-0,6	2 504,0	2 619,7	-0,6	2 619,1
Bankowość detaliczna	40 480,0	-1 054,3	39 425,7	39 873,4	-971,5	38 901,9	37 330,2	-791,2	36 539,0	36 033,8	-872,8	35 161,0
kredyty i pożyczki hipoteczne	32 639,8	-305,4	32 334,4	32 197,4	-258,1	31 939,3	29 741,6	-205,6	29 536,0	28 457,1	-206,5	28 250,6
kredyty w rachunku bieżącym	654,3	-53,2	601,1	612,5	-53,4	559,1	645,2	-48,7	596,5	650,0	-55,9	594,1
pozostałe kredyty i pożyczki	7 185,9	-695,7	6 490,2	7 063,5	-660,0	6 403,5	6 943,4	-536,9	6 406,5	6 926,7	-610,4	6 316,3
Inne należności, w tym:	1 822,6	-0,1	1 822,5	2 183,0	-0,1	2 182,9	2 296,8	0,0	2 296,8	1 880,4	0,0	1 880,4
złożone depozyty zabezpieczające typu call	1 213,0	-0,1	1 212,9	1 368,3	-0,1	1 368,2	1 598,6	0,0	1 598,6	1 451,7	0,0	1 451,7
pozostałe należności	609,6	0,0	609,6	814,7	0,0	814,7	698,2	0,0	698,2	428,7	0,0	428,7
Razem	107 908,0	-2 985,8	104 922,2	106 389,4	-2 840,3	103 549,1	104 820,1	-2 295,9	102 524,2	103 399,4	-2 368,0	101 031,4

Jakość portfela kredytowego

	stan na 30.09.2020			stan na 30.06.2020			stan na 31.12.2019			stan na 30.09.2019		
	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto	brutto	odpis	netto
Bankowość korporacyjna	65 605,4	-1 931,4	63 674,0	64 333,0	-1 868,7	62 464,3	65 193,1	-1 504,7	63 688,4	65 485,2	-1 495,2	63 990,0
aktywa w Etapie 1	55 860,7	-160,9	55 699,8	54 915,8	-152,7	54 763,1	59 501,9	-62,8	59 439,1	59 999,4	-62,3	59 937,1
aktywa w Etapie 2	7 309,0	-225,4	7 083,6	6 964,1	-221,7	6 742,4	3 430,3	-138,6	3 291,7	3 336,3	-137,8	3 198,5
aktywa w Etapie 3	2 434,7	-1 545,1	889,6	2 451,8	-1 494,3	957,5	2 259,4	-1 303,3	956,1	2 149,5	-1 295,1	854,4
aktywa POCl	1,0	0,0	1,0	1,3	0,0	1,3	1,5	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0
Bankowość detaliczna	40 480,0	-1 054,3	39 425,7	39 873,4	-971,5	38 901,9	37 330,2	-791,2	36 539,0	36 033,8	-872,8	35 161,0
aktywa w Etapie 1	36 975,0	-115,5	36 859,5	35 419,3	-75,2	35 344,1	33 023,6	-53,7	32 969,9	30 090,2	-54,4	30 035,8
aktywa w Etapie 2	2 620,9	-286,0	2 334,9	3 667,5	-318,2	3 349,3	3 698,6	-302,7	3 395,9	5 210,6	-259,7	4 950,9
aktywa w Etapie 3	881,8	-652,8	229,0	784,0	-578,1	205,9	608,0	-434,8	173,2	733,0	-558,7	174,3
aktywa POCl	2,3	0,0	2,3	2,6	0,0	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Razem portfel kredytowy	106 085,4	-2 985,7	103 099,7	104 206,4	-2 840,2	101 366,2	102 523,3	-2 295,9	100 227,4	101 519,0	-2 368,0	99 151,0

Bank identyfikuje aktywa finansowe POCl, których wartość bilansowa na dzień 30.09.2020 r. wynosi 3,3 mln PLN (1,5 mln PLN na dzień 31.12.2019 r.). Są to ekspozycje z tytułu wierzytelności z utratą wartości nabyte w związku z przejęciem w roku 2017 Bieszczadzkiej SKOK oraz ekspozycje, które w wyniku restrukturyzacji zostały istotnie zmodyfikowane, co wiązało się z koniecznością usunięcia pierwotnego zaangażowania kredytowego i ponownym ujęciem aktywa w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

4.2. Łączny współczynnik kapitałowy

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Fundusze własne	15 986,6	16 042,9	14 603,0	13 386,8
Całkowity wymóg kapitałowy	6 478,1	6 567,4	6 383,6	6 286,7
Łączny współczynnik kapitałowy	19,74%	19,54%	18,30%	17,04%
Współczynnik kapitału Tier 1	16,95%	16,82%	15,63%	15,64%

Bank w kalkulacji współczynników kapitałowych skorzystał z przepisów przejściowych w zakresie złagodzenia wpływu wdrożenia standardu MSSF 9 na poziom funduszy własnych. W przypadku pełnego ujęcia wpływu wdrożenia standardu MSSF 9 łączny współczynnik kapitałowy kształtowałby się na poziomie 19,48% a współczynnik kapitału Tier 1 na poziomie 16,52% (odpowiednio 18,05% i 15,38% wg stanu na 31.12.2019 roku oraz 16,73% i 15,34% wg stanu na 30.09.2019 roku).

5. Istotne zdarzenia w III kwartale 2020 roku

Istotne zdarzenia, które miały miejsce w III kwartale 2020 roku zostały opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rozdziale Informacje uzupełniające w punkcie nr 2. *Istotne zdarzenia w III kwartale 2020 roku.*

6. Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego

Istotne zdarzenia, które miały miejsce po zakończeniu okresu sprawozdawczego zostały opisane w śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w rozdziale Informacje uzupełniające w punkcie nr 3. *Istotne zdarzenia po zakończeniu okresu sprawozdawczego.*

7. Sezonowość lub cykliczność działalności

Działalność ING Banku Śląskiego nie podlega sezonowości i cykliczności w rozumieniu §21 MSR 34.

8. Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

Nie wystąpiły.

9. Wyplacone dywidendy

Zarząd Banku podjął decyzję o zmianie wniosku dotyczącego podziału zysku za 2019 rok oraz projektu uchwały przedłożonej Walnemu Zgromadzeniu w sprawie podziału zysku za 2019 rok w ten sposób, że kwota uprzednio przeznaczona na dywidendę, czyli 494.380.000,00 zł, zostanie pozostawiona jako niepodzielona.

Walne Zgromadzenie w dniu 29 marca 2019 roku podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy za 2018 rok, na podstawie której Bank wypłacił dywidendę za 2018 rok w łącznej wysokości 455,35 mln zł, tj. w kwocie 3,50 zł brutto na jedną akcję. Właściciele akcji nabyli prawo do dywidendy w dniu 18 kwietnia 2019 roku, wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 6 maja 2019 roku.

10. Przejęcia

W trzecim kwartale 2020 roku ING Bank Śląski S.A. nie dokonał przejęcia, podobnie jak w trzecim kwartale 2019 roku.

11. Pozycje pozabilansowe

	stan na 30.09.2020	stan na 30.06.2020	stan na 31.12.2019	stan na 30.09.2019
Udzielone zobowiązania pozabilansowe	47 405,8	45 669,0	37 583,1	34 455,8
Otrzymane zobowiązania pozabilansowe	10 734,8	8 342,2	8 285,7	7 311,3
Pozabilansowe instrumenty finansowe	816 244,4	766 352,9	646 273,0	683 940,3
Pozycje pozabilansowe ogółem	874 385,0	820 364,1	692 141,8	725 707,4

W trzecim kwartale 2020 roku Bank podjął decyzję o zmianie prezentacji w zakresie gwarancji otrzymanych. Obecna prezentacja uwzględnia tylko te gwarancje, które stanowią podstawę do redukcji aktywów ważonych ryzykiem oraz odpisów aktualizujących z tytułu strat oczekiwanych.

12. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Informacje liczbowe o transakcjach pomiędzy podmiotami powiązanymi (w mln zł)

	ING Bank NV	Pozostałe podmioty Grupy ING	Podmioty zależne	Podmioty stowa-rzyszone	ING Bank NV	Pozostałe podmioty Grupy ING	Podmioty zależne	Podmioty stowa-rzyszone
	stan na 30.09.2020				stan na 31.12.2019			
Należności								
Rachunki bieżące	24,2	3,6	0,0	0,0	6,6	17,9	0,0	0,0
Depozyty złożone	0,0	0,0	0,0	0,0	74,1	0,0	0,0	0,0
Kredyty	0,0	0,1	12 254,6	0,0	0,0	0,2	11 734,0	0,0
Wycena dodatnia instrumentów pochodnych	115,1	0,0	2,4	0,0	49,8	34,9	2,5	0,0
Inne należności	5,8	1,8	0,9	0,0	9,9	2,9	172,4	0,0
Złożone depozyty zabezpieczające typu call	30,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zobowiązania								
Depozyty otrzymane	103,7	67,9	248,2	59,9	791,0	47,8	202,4	4,6
Pożyczka podporządkowana	2 265,3	0,0	0,0	0,0	2 131,1	0,0	0,0	0,0
Rachunki loro	58,8	57,7	0,0	0,0	11,7	33,6	0,3	0,0
Wycena ujemna instrumentów pochodnych	149,4	0,0	0,2	0,0	38,4	32,6	0,0	0,0
Inne zobowiązania	86,3	0,9	2,1	0,0	82,6	2,7	0,6	0,0
Operacje pozabilansowe								
Udzielone zobowiązania pozabilansowe	358,0	696,6	10 125,6	0,1	419,4	677,4	5 143,2	0,0
Otrzymane zobowiązania pozabilansowe	53,6	17,3	0,0	0,0	52,9	21,4	0,0	0,0
Transakcje wymiany walutowej	11 027,6	17,0	0,0	0,0	6 666,5	0,0	0,0	0,0
Transakcje forward	0,0	0,0	13,8	0,0	0,0	0,0	40,8	0,0
IRS	1 321,8	0,0	59,0	0,0	2 312,7	2 403,9	59,0	0,0
Opcje	2 475,0	27,7	0,0	0,0	2 851,9	31,3	0,0	0,0
	3 kwartały 2020				3 kwartały 2019			
	okres od 01.01.2020 do 30.09.2020				okres od 01.01.2019 do 30.09.2019			
Przychody i koszty								
Przychody, w tym:	-90,9	7,4	138,1	36,6	44,0	24,8	146,3	25,6
przychody/koszty odsetkowe i prowizyjne	-33,1	2,9	147,8	36,6	-16,7	6,4	170,9	25,6
wynik na instrumentach finansowych	-57,8	4,3	-0,2	0,0	59,5	5,6	1,2	0,0
wynik na sprzedaży aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	0,0	0,0	-11,6	0,0	0,0	0,0	-26,1	0,0
wynik na pozostałej działalności podstawowej	0,0	0,2	2,1	0,0	1,2	12,8	0,3	0,0
Koszty działania	103,2	3,0	0,6	0,0	54,4	2,5	-2,5	0,0
Nakłady na wartości niematerialne								
	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	1,4	0,8	0,0

W III kwartale 2020 roku Bank nie dokonywał do ING Banku Hipotecznego S.A. (podmiot zależny od Banku) transferów portfela kredytów mieszkaniowych zabezpieczonych hipotecznie.

W dniu 9 stycznia 2020 r. nastąpił wpis do Rejestru Przedsiębiorców KRS dotyczący podniesienia kapitału zakładowego ING Banku Hipotecznego S.A. o kwotę 170.000.000,00 zł w drodze emisji 170.000 akcji zwykłych imiennych serii C, o wartości nominalnej 1.000 zł każda. Cena emisyjna akcji równa jest ich wartości nominalnej. Akcje zostały w całości pokryte wkładem pieniężnym.

Niniejsze śródroczne skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe ING Banku Śląskiego S.A. za III kwartał 2020 roku liczy 16 kolejno ponumerowanych stron poczynwszy od strony 51 do 66.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU ING BANKU ŚLĄSKIEGO S.A.

2020-11-04	Brunon Bartkiewicz <i>Prezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2020-11-04	Michał Bolesławski <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2020-11-04	Joanna Erdman <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2020-11-04	Marcin Giżycki <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2020-11-04	Bożena Graczyk <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2020-11-04	Michał Mrożek <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2020-11-04	Sławomir Soszyński <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
2020-11-04	Lorenzo Tassan-Bassut <i>Wiceprezes Zarządu Banku</i>	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

2020-11-04	Jolanta Alvarado Rodriguez	Dyrektor Departamentu Rachunkowości, Główny Księgowy Banku	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
------------	-----------------------------------	--	---

